PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXIX. Št. 242 (8644)

TRST, torek, 16. oktobra 1973

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

DESET DNI PO IZBRUHU ČETRTE ARABSKO-IZRAELSKE VOJNE

Le malo perspektiv za uvedbo premirja na Bližnjem vzhodu

ZDA množično dobavljajo orožje Izraelu - Zračni most med SZ in Sirijo - Položaj na frontah se ni bistveno spremenil

WASHINGTON, KAIRO, DAMASK, TEL AVIV, 15. — Četrta arabsko - izraelska vojna na Bližnjem vzhodu traja že deseti dan, perspektive skorajšne ustavitve ognja in mirne rešitve spora pa se vedno bolj oddaljujejo. Boji so še vedno siloviti, toda niso privedli do bistvenih premikov na frontah, kjer si vsak dan sledijo ofenzive in protiofenzive, ne da bi kaka stran odločno prevladala nad drugo. Zato je razumljivo, da je največja pozornost, bolj kot poteku bojev, posvečena mednarodni diplomatski dejavnosti, iz katere naj bi izšla kompromisna rešitev, ki naj bi omogočila prekinitev krvavih spopadov.

Toda vesti v tej zvezi so vse prej kot vzpodbudne. Najbolj zaskrbljujoče obvestilo prihaja danes iz Washingtona, kjer je ameriško zunanje ministrstvo uradno sporočilo, da Združene države ponovno oskrbujejo Izrael z vsakovrstnim orožjem. Sam glasnik državnega departmaja McCloskey je pojasil, da gre za «znatno pomoč» ter da je Izrael že prejel prve pošiljke orožja.

Sporočilo državnega departmaja ni prišlo nepričakovano, saj so nekateri ameriški dnevniki že pred dnevi objavili vest, da je Nixon sklenil nadomestiti vsa letala in drugo orožje, ki bi ga Izrael izgubil v vojni proti Arabcem. Glasnik Mc Closkey je tudi povedal, da je namen ameriške vlade «ohraniti ravnotežje sil, ki ga je okrnila masovna sovjetska pomoč Arabcem». Po še nepotrjenih vesteh je namreč Sovjetska zveza uvedla zračni most s Sirijo, kateri pošilja vsak dan veliko količino vojaškega materiala. ZDA trdijo, da so Sovjeti opravili že 280 poletov, s katerimi so poslali v Sirijo okrog štiri tisoč ton vojaškega materiala.

Tako čedalje večje vmešavanje obeh najmočnejših svetovnih velesil v bližnjevzhodni vojni seveda ne more ostati brez posledic na mednarodnem področju. Politika popuščanja, za katero se odločno zavzemata tako Nixon kot Brežnjev, je zašla v krizo: v odnosih med ZDA in SZ se je nekaj zataknilo, izhod iz sedanjega položaja pa je mogoč le s prenehanjem sovražnosti na Bližnjem vzhodu. V tej luči dobivajo posebno verodostojnost vesti iz diplomatskih krogov, po katerih naj bi Nixon sklenil spremeniti stališče glede možnosti prekinitve ognja. Kot je znano, so se vse dosedanje razprave v varnostnem svetu OZN zaključile brez vsakršnega rezultata zaradi diametralno nasprotnih stališč SZ in ZDA: Moskva je zagovarjala stališče Arabcev, po katerem je mogoče priti do premirja le v primeru, da se Izrael obveže, da bo spoštoval resolucijo varnostnega sveta iz leta 1967 in se umaknil z vseh zasedenih arabskih ozemelj. Washington pa je zastopal stališče Tel Aviva, ki je zahteval umik Arabcev na črto premirja po šestdnevni vojni leta 1967. Medtem ko so bile ZDA v svojem stališču nepopustljive, je sovjetska diplomacija skušala najti kompromisno rešitev, ki naj bi predvidevala «zamrznitev» vojaškega položaja: taka rešitev bi omogočala Egiptu, da ohrani vzhodni breg Sueškega prekopa, Siriji, pa da si zagotovi vsaj nekatere dele sirskega ozemlja na področju Golanske planote, ki so ga Izraelci zasedli med šestdnevno vojno.

Po nepotrjenih vesteh je sedaj tudi Nixon vzel v poštev možnost «zamrznitev», ki pa je v sedanjem trenutku teže izvedljiva zaradi izraelskega napredovanja v Siriji. Taka rešitev bi namreč lahko bila sprejemljiva za Egipt, ki si je zagotovil trdno nadzorstvo nad sinajskim bregom Sueza, nikakor ne pa za Sirijo, ki bi se morala odreči ne samo Golanski planoti, ampak tudi nekaterim drugim predelom, ki so jih Izraelci zavzeli v zadnjih dneh. Nixonov preokret je torej prišel odločno prepozno, da bi bil še sprejemljiv: velja pa omeniti mnenje, ki so ga izrekli nekateri opazovalci, po katerem je ameriški predsednik spremenil svoje stališče predvsem zaradi groženj nekaterih arabskih držav (v prvi vrsti Saudove Arabije), da prekinejo dobavo petroleja zahodnemu svetu, če bodo ZDA še naprej podpirale Izrael. Prekinitev dobave petroleja bi sicer ne imela zelo velikih posledic za ZDA, pač pa bi to močno občutile zahodnoevropske države, ki bi se znašle v težavah zaradi ameriške politike na Bližnjem vzhodu. Posledica tega pa bi bila, da bi se že zaostrili odnosi med ZDA in evropsko «deveterico», ki so že sedaj zapleteni in dokaj napeti. Prepustitev vzhodnega brega Sueškega prekopa Egipčanom pa bi imela to neprecenljivo prednost, da bi v bližnji bodočnosti omogočila ponovno odprtje kanala, kar bi seveda evropske države pozdravile z velikim zadovoljstvom.

Toda diplomatski stiki doslej niso rodili nobenih rezultatov, zaradi česar ima še vedno glavno besedo orožje. Kot smo omenili, se položaj na frontah ni bistveno spremenil: v nedeljo so Egipčani sprožili na Sinaju silovito ofenzivo, pri kateri so zasedli izraelske položaje in uničili veliko število izraelskih tankov. Glede te ofenzive pa v Tel Avivu trdijo, da ni bila uspešna in da so Egipčani imeli hude izgube.

Nasprtoujoče so si trditve obeh strani tudi glede položaja na severni fronti, kjer pa prevladuje mnenje, da je bila izraelska ofenziva ustavljena. Vojaška poročila Tel Aviva sicer govorijo o novih vojaških uspehih in o zlomu iraških enot, ki so se udeleževale bojev na Golanu, po drugi strani pa Izraelci sami priznavajo, da so njihove čete še vedno za kakih 35 kilometrov oddaljene od Damaska, se pravi, da so na položajih, ki so jih že držale pred tremi dnevi. V tej zvezi so vojaški glasniki trdili, da namen Izraelcev ni bil priti do Damaska, pač pa uničiti sirske utrdbe v bližini črte premirja z Izraelom .

Na koncu velja še omeniti, da je izraelski veleposlanik v Parizu izročil francoskemu zunanjemu ministru Jobertu protestno noto zaradi domnevne udeležbe francoskih letal vrste «mirage» v operacijah proti Izraelu. Šlo naj bi za letala, ki jih je Francija izročila Libiji s pogojem, da bi ne bili uporabljeni v morebitni vojni na Bližnjem vzhodu. Izraelska vlada sedaj trdi, da ima «dokaze» o udeležbi teh letal.

Krvave demonstracije v Bangkoku

Bangkoški študenti nosijo ranjenega tovariša med spopadi z vojsko in policijo

BANGKOK, 15. — V zadnjih treh dneh je prišlo v Bangkoku do velikih študentovskih demonstracij proti predsedniku vlade generalu Kittikachornu, ki je bil že včeraj prisiljen odstopiti. Obenem pa je obdržal še vedno poveljstvo nad vsemi oboroženimi silami. Po današnji sestavi nove vlade so študentje ponovno pritisnili in prisili, da je general Kittikachorn odstopil z vseh odgovornih položajev. Demonstracije so bile izredno ostre in je prišlo do spopada z vojsko in policijo. Po nekaterih vesteh je bilo nad 400 mrtvih, med njimi najmanj 300 demonstrantov. Po odstopu generala Kittikachorna z vseh odgovornih mest se je položaj pomiril in je nova vlada ukinila policijsko uro.

RESOLUCIJA ZVEZE SLOVENSKIH ORGANIZACIJ NA KOROŠKEM AVSTRIJSKI VLADI

Nadzorni in upravni odbor Zveze slovenskih organizacij na Koroškem sta na skupni seji dne 8. oktobra 1973 sklenila nasloviti na zvezno vlado naslednjo

RESOLUCIJO

Odborniki Zveze slovenskih organizacij na Koroškem z ogorčenjem obsojamo gnusni atentat na sedež naše organizacije ter zahtevamo čimprejšnjo izsleditev krivcev ter najstrožjo kazen za dejanske storilce in duhovne sile v ozadju. Prej kakor smo mislili, se je uresničila v protestni resoluciji z dne 19.9.1973 izražena zaskrbljenost nad razvojem na Koroškem, ker smo že postali priče ne le ogrožanja varnosti imetja, marveč tudi dejanskega napada na varnost življenja koroških Slovencev.

Tembolj smo zato ogorčeni nad ponovnim poskusom, da policijske oblasti in obveščevalna sredstva tudi ta očitno na življenje koroških Slovencev naperjeni atentat poskušajo, že predno so zasledili storilce, prikazati kot akcijo posameznikov ali sploh samo pobalinov, ki da baje nikakor niso povezani s posameznimi nemškimi nacionalističnimi organizacijami. Ob takih dejstvih je pač razumljivo, da koroški Slovenci, še posebej z ozirom na svoje tozadevne dolgoletne izkušnje, ko varnostni organi niso izsledili skoraj v nobenem primeru storilcev kaznivih dejanj proti slovenskim ustanovam ali slovenskim posameznikom, resno dvomijo v resnično prizadevanje varnostnih organov, da bi izsledili dejanske storilce in njihove naredbodajalce ali zvodnike.

Toda tudi če bi bile te akcije v resnici le delo posameznikov, so nujno posledice dolgoletne, hujskaške gonje nemškonacionalističnih organizacij in njim sorodnega tiska proti legitimnim pravicam koroških Slovencev in nevarni simptomi neonacizma, ki ne ogroža le mirno sožitje v deželi, marveč ves demokratični red v Avstriji. Take akcije zato terjajo odločne varnostne ukrepe, da se že v kali zatre oživljanje fašizma in prepreči nastanek žarišča nemira v sredini Evrope ob stičišču treh narodov in treh držav.

Koroški Slovenci ob tej priložnosti odločno zavračamo tudi vsa te dni izražena sumničenja o naši zvestobi do države in domovine. Zlasti ne dovoljujemo takih napadov in sumničenj s strani tistih, ki v najtežji dobi avstrijske domovine nikakor niso dokazali tiste «domovinske zvestobe», s katero se danes tako radi ponašajo. Nismo bili koroški Slovenci, niti niso bili slovenski partizani tisti, ki so leta 1941 porušili mejo na Karavankah, ampak so bili to v veliki meri tisti, ki so tedaj pozabili na svojo parolo o «nedeljivi Koroški».

Koroški Slovenci smo s svojim zadržanjem in s svojim delom za obnovo v času nacizma izkoriščene in porušene domovine po končani vojni spet dokazali svojo lojalnost in zvestobo do države. Prav zaradi tega opozarjamo ob obletnici plebiscita državo na njene obveznosti do naše narodnostne skupnosti, ki imajo svojo osnovo ne le v slovesnih obljubah pred plebiscitom in po njem, marveč tudi v mednarodnih pogodbah, kot sta senžermenska pogodba in še prav posebej državna pogodba z dne 15. maja 1955.

Odborniki Zveze slovenskih organizacij ponovno apeliramo na zvezno vlado, da končno reši vsa odprta vprašanja naše narodnostne skupnosti, ker smo prepričani, da je najbolj sigurna meja zadovoljno in enakopravno ljudstvo.

VELIČASTEN SHOD V DONJI STUBICI

400. obletnica kmečkega punta

Predsednik Tito odkril spomenik Matiji Gubcu

BEOGRAD, 15. — Z veličastnim ljudskim shodom in odkritjem spomenika kmečkemu puntu in njegovemu legendarnemu voditelju Matiji Gubcu v Donji Stubici, rojstnem kraju Matije Gubca, je bila včeraj na slovesen način obeležena 400. obletnica hrvaško-slovenskega kmečkega punta 1573. leta.

Ob navzočnosti tajnika izvršnega biroja predsedstva ZKJ Staneta Dolanca, predsednika zvezne skupščine Mijalka Todorovića, predsednika zveznega izvršnega sveta Djemala Bijedića, člana sveta federacije Edvarda Kardelja, člana predsedstva ZKJ Vladimira Bakarića, predsednice ZK Hrvaške Milke Planinc, predsednika izvršnega sveta sabora Hrvaške dr. Perišina, predsednika skupščine Slovenije Sergeja Kraigherja, predsednika CK ZK Slovenije Franceta Popita, poveljnika zagrebškega armadnega področja generalnega polkovnika Joka Jovanovića in drugih osebnosti, je spomenik odkril predsednik Tito.

Na veličastnem ljudskem zboru so bili poleg omenjenih državnih in partijskih voditeljev, zastopnikov ZKJ, predsedstva SFRJ, zastopnikov zvezne skupščine, zveznega izvršnega sveta, JLA in drugih ustanov, tudi izseljenci iz ZDA in Kanade in drugih držav, zastopniki gradiščanskih Hrvatov, borci oktobrske revolucije, udeleženci španske državljanske vojne in NOV, ki so se borili v šestnajstih enotah z imenom Matije Gubca.

Tito je v svojem govoru poudaril, da je bil kmečki punt 1573. leta velik dogodek v zgodovini hrvaškega in slovenskega naroda in vseh ostalih narodov Jugoslavije. Hrvaški in slovenski kmetje so se tedaj dvignili proti krutemu socialnemu izkoriščanju, proti vojni in tiraniji. Šli so v borbo za socialne pravice, za enakost in za svobodo ter za osnovne človeške pravice. Po besedah Tita, ta kmečki upor ni bil navaden punt, temveč socialna revolucija, katere namen je bil rušenje fevdalnega reda, ustanovitev države, v kateri bi ljudstvo in kmetje dobili svoje pravice in v kateri ne bi bilo tlačiteljev ne tlačanov. Za razliko od nekaterih drugih gibanj tiste dobe, hrvaški in slovenski punt ni imel versko - ideološkega obeležja, temveč je bil enako usmerjen proti prosvetnemu in cerkvenemu fevdalizmu. To pomeni, da je bil punt razrednega značaja, da je bila razredna zavest njegova gibalna sila. Iskra, ki se je vžgala pred 400 leti v zagorskih in slovenskih vaseh, je dejal Tito, se ni ugasnila. Tedaj je v srcih naprednih ljudi iz pokolenja v pokolenje in se razvnela v polnem sijaju v narodnoosvobodilni borbi hrvaškega, slovenskega in vseh ostalih narodov Jugoslavije. «Ideali za katere je junaško umrl Matija Gubec, za katere so dali življenje mnogi sinovi naših narodov, ideali osvoboditve človeka nasploh se uresničujejo v naši socialistični družbi že polna tri desetletja,» je poudaril Tito.

Na shodu je o pomenu punta govoril tudi predsednik sabora Hrvaške Jakov Blažević.

Po odkritju spomenika si je predsednik Tito ogledal muzej Matije Gubca pred katerim je zasadil lipo. Po ogledu muzeja je Tito v enem izmed salonov muzeja sprejel zastopnike jugoslovanskih izseljencev iz ZDA in Kanade, zatem člane KPI pod vodstvom Giorgia Napolitana in delegacijo gradiščanskih Hrvatov. V razgovorih z njimi je Tito izrazil željo, da bi gradiščanski Hrvati delali za napredek odnosov med Jugoslavijo in Avstrijo.

Pogovori v Beogradu med zastopniki ZKJ in KPI

BEOGRAD, 15. — Na predsedstvu Zveze komunistov Jugoslavije so se danes pričeli razgovori med zastopniki ZKJ in KPI, katere delegacija je včeraj prispela v Beograd. V razgovoru sodelujejo s strani ZKJ član predsedstva ZKJ Jure Bilić, član ZK Srbije Vukoje Bulatović in namestnik načelnika za mednarodne odnose zveze predsedstva ZKJ Zvonko Grahek, s strani KP Italije član politbiroja CK KPI Giancarlo Pajetta in član CK KPI Rodolfo Mecchini. V razgovoru so opravili odkrito in ob širno izmenjavo misli o razvoju mednarodnega položaja in napredku odnosov med obema partijama. V tem okviru so proučili vprašanje odnosov v mednarodnem delavskem gibanju in delovanja delavskih in vseh naprednih sil v Evropi. Posebno pozornost so v razgovoru posvetili reakcionarnemu vojaškemu prevratu v Čilu in vojni na Bližnjem vzhodu.

RIM, 15. — Tukaj so sporočili, da se bo izvršni odbor enotne sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL sestal 29. in 30. oktobra. Razpravljal bo o razvoju gospodarske in sindikalne politike federacije.

V NEDELJO V CARPIJU OB NAVZOČNOSTI PREDSEDNIKA REPUBLIKE

Odprt muzej-spomenik internirancem v nacističnih koncentracijskih taboriščih

Govorila sta predsednik republike Leone in senator Terracini
Pozdrav župana - Nastop Tržaškega partizanskega pevskega zbora

(Od našega posebnega dopisnika)

CARPI (Modena), 15. — V nedeljo dopoldne je predsednik republike Giovanni Leone uradno odprl muzej - spomenik političnim deportirancem v nacističnih taboriščih, ki so ga na pobudo tukajšnje demokratične občinske uprave uredili v pritličnih prostorih dobro ohranjene srednjeveške graščine v središču tega emilskega mesteca, na lepem trgu, ki spada med največje v Italiji. Po kratki svečanosti in ogledu muzeja - spomenika, ki je napravil na predsednika republike in njegovo spremstvo globok vtis, je bilo na trgu množično zbor ovanje, katerega se je udeležilo nad 40 tisoč ljudi. Med to veliko množico je bilo zlasti opaziti bivše deportirance in svojce žrtev koncentracijskih taborišč z napisi Dachau, Mauthausen, Auschwitz, Buchenwald itd., bivše borce, številne prapore občin in pokrajin, ki so poslale svoje delegacije, dosti mladine. Poslansko zbornico je zastopal njen predsednik Sandro Pertini, senat pa predsednik Albertini.

Med gosti v Carpiju je bila tudi jugoslovanska delegacija. Na sliki v drugi vrsti, prvi z leve, tov. Anton Ukmar

Svečanosti in zborovanja so se udeležile tudi številne inozemske delegacije bivših borcev, deportirancev in antifašistov, delegacije veleposlaništev (Jugoslavija, Češkoslovaška, Madžarska, Zvezna republika Nemčija, Demokratična republika Nemčija, Luksemburg, Izrael, Vel. Britanija, Belgija, Francija, Bolgarija, Poljska, Sovjetska zveza). V jugoslovanski delegaciji je bil poleg veleposlanika Miša Pavičevića tudi ugledni partizanski poveljnik Anton Ukmar - Miro, ki se je ob tej priložnosti spet srečal s svojimi tovariši in soborci iz 6. operativne cone, katera je segala od Ligurije precej globoko in je bila tesno povezana s temi kraji. Tržaško občino je zastopal župan Marcello Spaccini, tržaška delegacija bivših deportirancev, partizanov in političnih preganjancev pa je dopotovala skupaj s Tržaškim partizanskim pevskim zborom, ki je med potjo položil venec ob spominsko obeležje, kjer je bilo koncentracijsko taborišče Fossoli (5 km pred Carpijem).

Pred začetkom uradne svečanosti je zbor ob vhodu v muzej - spomenik zapel «Žrtvam», popoldne pa je imel koncert na trgu, kjer je vsekot 4 tisoč ljudi pozorno poslušalo slovenske, italijanske, ruske in španske partizanske ter borbene pesmi in z navdušenim ploskanjem nagradilo pevce ter njihovega pevovodjo Oskarja Kjudra.

Močan aplavz je odmeval po velikem trgu ko je uradni govornik Umberto Terracini, bivši predsednik ustavodajne skupščine, poudaril: «Vem, da govorim tudi v vašem imenu, ko pozivam odgovorne javne upravitelje, naj se ne obotavljajo in naj v celoti izvajajo ustavno določilo, ki postavlja reorganizirani fašizem izven republiške zakonitosti, daleč vstran od naše demokracije, naj ne prenehajo opozarjati na nevarnost, ki preti miru zaradi nasilnega vzpostavljanja fašističnih režimov v vedno večjem številu držav.» Ko je omenil nepopisne zločine in mučenja v koncentracijskih taboriščih, je Terracini dejal, da vsega tega niso narekovale vojne potrebe, ni bila vojna, ampak sadistični genocid, zaradi katerega bo nacifašizem vse večne čase na zatožni klopi. Župan Campedelli je v svojem pozdravnem nagovoru omenil, da so krajevne demokratične sile prisilile nacifašiste, da so avgusta 1944 morali zapustiti koncentracijsko taborišče Fossoli. To taborišče, je poudaril župan, jasno dokazuje, da so naši fašisti dobro vedeli za Hitlerjeve genocidske načrte.

Predsednik republike je dejal: «Človek, ki ni živel strahot koncentracijskih taborišč, skoraj ne more verjeti, in se sprašuje, ali se je res nekaj takega sploh dogajalo. In vendar se je dogajalo», je poudaril. Iz te hude preizkušnje, iz taborišč smrti prihajajo pozivi in klici, je še dejal predsednik Leone, katerim moramo prisluhniti, klici in pozivi na medsebojno strpnost, za mir med vsemi narodi, za pravico in svobodo, za okrepitev demokracije in socialno pravičnost. Ob zaključku svojega govora je predsednik republike opozoril na resnost sedanjega mednarodnega položaja zaradi vojne vihre med Izraelom in arabskimi državami ter je izrazil občuteno, globoko željo, poziv z živim upanjem, da se v deželi, ki niso daleč od Italije, vrne mir.

Pri Fossoliju je bilo najprej taborišče za vojne ujetnike. Ustanovili so ga takoj po vstopu fašistične Italije v vojno. Spadalo je pod vojno ministrstvo in je bilo označeno s številko 73. V njem je bilo zaprtih 5000 vojnih ujetnikov, zlasti angleških in nekaj sto jugoslovanskih. Takoj po 8. septembru 1943 so ga zasedli Nemci in ga spremenili v prehodno koncentracijsko taborišče, skozi katero je šlo okrog 10 tisoč političnih pripornikov, antifašistov, patriotov in Judov v nemška koncentracijska taborišča. Kot represalije na partizansko akcijo v Genovi, med katero je padlo 7 nemških vojakov, so esesovci julija 1944 ustrelili 68 talcev (dva sta se rešila), ki so jih izbrali med interniranci. Do polovice februarja 1944 je taborišče Fossoli stražila fašistična policija, potem so vse prevzeli v svoje roke esesovci, katerim pa so še naprej vneto pomagali policija in karabinerji, pripadniki Salojske republike.

ALBIN BUBNIČ

UGODNE OCENE POVIŠANJA POKOJNIN

Finančni minister Colombo opozarja da je treba sedaj okrepiti proizvodnjo

RIM, 15. — Nedavni vladni sklepi, da se povišajo pokojnine odvisnih delavcev, obrtnikov, kmetov in trgovcev, da se povišajo socialne pokojnine, da se povišajo družinske doklade in doklada za brezposelne so še vedno predmet ugodnih ocen najvišjih predstavnikov vladnih strank.

Tako je finančni minister Colombo na demokrščanski skupščini v Pratu najprej ugodno ocenil te vladne ukrepe in dodal, da vlada ni samo spoštovala svojih obveznosti, temveč je šla še dlje in je sprejela ukrepe, ki bodo stali državno upravo več kot 1.200 milijard lir. Colombo meni, da je vlada s tem napravila svojo veliko socialno dolžnost, čeprav se dobro zaveda, da položaj ni še tako rožnat, da se lahko vrže na trg toliko novega denarja. Zato minister Colombo poudarja, da bo sedaj odvisno predvsem od proizvajalnih dejavnikov, da zagotovijo povečanje in stabilnost proizvodnje. Dosedanji uspehi na tem področju, ugotavlja Colombo, lahko postanejo osnova za krepko gospodarsko rast, ki se ne bo zamajala ob vsakem najmanjšem vetru. Zato se Colombo obrača na delodajalce in na sindikate, naj skrbijo za stalno večanje proizvodnje, kar bo lahko omogočilo nove naložbe ter se bodo postopoma odpravila ozka grla v proizvajalnem sistemu, ki ju predstavljata Jug in kmetijstvo.

Zatem finančni minister pravi, da nedavni sklepi o izboljšanju prejemkov javnih uslužbencev, pokojnin itd. predstavljajo inflacionistični potencial. Ta nevarnost bo lahko odpravljena, je dejal Colombo, s povečanjem dejanskih državnih razpoložljivih sredstev, s pobudami zasebnih in javnih podjetij v smeri novih naložb in z zmožnostmi državne uprave, da določi čimvečje vsote za gradnje infrastruktur in za proizvajalne naložbe. Toda vse to, je dejal Colombo, bo odvisno od odgovornosti socialnih sil in solidarnosti med vladnimi strankami. V tej zvezi poziva vse vladne stranke, naj utrdijo politično sodelovanje, da bodo kos sedanjemu zelo občutljivemu gospodarskemu in političnemu položaju.

Proračunski minister Giolitti pa je imel danes v Milanu prvi sestanek s predstavniki nekaterih velikih industrijskih podjetij iz Piemonta in Veneta. Jutri pa se bo Giolitti sestal s predstavniki velikih industrijskih podjetij iz Lombardije

Tudi posamezne struje socialistične stranke ugodno ocenjujejo odločitev o povišanju pokojnin, družinskih doklad in doklade za brezposelne. Struja ministra za delo Bertoldija ugotavlja, da je to važen korak naprej, ki ga je napravila vlada na poti socialne politike in socialnih reform. Obenem pa Bertoldijeva struja ugotavlja, da se bo moral centralni komite PSI, v zvezi z novimi nujnimi vprašanji, ki jih mora vlada rešiti, sestati in določiti svojo politično linijo in obveznosti socialistov v vladi. Pravtako ugodno ocenjuje nedavne vladne socialne ukrepe Mancinijeva struja, ki pa se nato sklicuje na politiko PSI in pravi, da se ta ne more omejiti le na manjše notranje popravke v stranki. Mancinijeva struja poudarja, da je treba sedaj okrepiti vlogo PSI pred rešitvijo številnih nujnih vprašanj.

RIM, 15. — Finančno ministrstvo je danes objavilo besedilo pooblastilnih odlokov, ki se nanašajo na drugi del davčne reforme. Gre za obdavčitev neposrednih dohodkov fizičnih in juridičnih oseb. S tem bo s 1. januarjem leta 1974 stopila v veljavo celotna davčna reforma.

DANES

Glasnik ameriškega zunanjega ministrstva je potrdil, da ZDA pošiljajo vsak dan v Izrael ogromne količine orožja, po drugi strani pa je obtožil Sovjetsko zvezo, da nudi nenehno vojaško pomoč Siriji. Vedno večja udeležba obeh supersil v vojni na Bližnjem vzhodu pa grozi, da bo zaustavila proces pomiritve, ki je v teku med Moskvo in Washingtonom. Položaj na bližnjevzhodnih bojiščih se ni bistveno spremenil: Egipčani utrjujejo in širijo svoje nadzorstvo nad zahodnim delom Sinaja vzdolž Sueškega prekopa, medtem ko je izraelska ofenziva proti Damasku na mrtvi točki, kot priznavajo tudi vojaški glasniki v Tel Avivu.

V Carpiju pri Modeni je v nedeljo predsednik republike odprl muzej - spomenik žrtvam nocističnih koncentracijskih taborišč. Nato je bilo množično zrorovanje, na katerem je imel uradni govor senator Umberto Terracini, ki je poudaril zahtevo, da se prepovedo fašistične organizacije, predsednik Leone pa je opozoril na resen mednarodni položaj in nujnost mirne rešitve spopada na Bližnjem vzhodu. To je bila velika antifašistična manifestacija in so se je udeležile tudi delegacije iz raznih držav. S partizansko pesmijo je nastopil Tržaški partizanski pevski zbor in navdušil številno občinstvo.

Devinsko - nabrežinski svet je sinoči sklenil prepovedati gradnje na področju od avtoceste do morja. Del tega področja do ceste št. 14 je proglasil za zeleno nezazidavno področje, na drugem delu pa bodo lahko gradili samo turistične infrastrukture na osnovi predhodnega sklepa občinskega sveta.

Na isti seji so izvolili tudi gradbeno komisijo, o kateri je bilo toliko polemik in to tako, da v njo — zaradi veta vodstva KD — niso izvolili predstavnika opozicije inž. Costo. Pri tem glasovanju so se svetovalci PSI in SSL praktično vzdržali, kar pa je bilo brez učinka.

Včeraj je bil minister za dežele Mario Toros na uradnem obisku v naši deželi, kjer je imel razgovore z najvišjimi predstavniki oblasti. Minister je kasneje sprejel delegacijo SS in obiskal vladnega komisarja dr. Di Lorenza in župana Spaccinija.

ŽIVAHNA IN VAŽNA SEJA OBČINSKEGA SVETA

Prepoved gradenj na obsežnem področju južnega dela občine Devin-Nabrežina

Sklep je bil odobren soglasno - Izjava župana Legiše in kritike svetovalcev KPI Markovica ter Škerka - Odločna in soglasna solidarnost s koroškimi Slovenci

Za sinočnjo sejo devinsko-nabrežinskega občinskega sveta je vladalo izredno zanimanje, saj traja kriza občinske uprave že 40 dni in temelji na resnih pomanjkljivostih v delu ter zlasti na obsežnih grozečih gradbenih špekulacijah.

Glede krize občinske uprave je župan dr. Drago Legiša prečital naslednjo izjavo dogovarjeno med predstavniki štirih večinskih strank KD, PSI, PSDI in Liste slovenske skupnosti: «V tem trenutku čutim dolžnost, da poročam občinskemu svetu o določenih težavah, ki so nastale v okviru večine tega občinskega sveta. Brez pridržkov priznavam obstoj določenih težav, katerih vzroki so objektivne in subjektivne narave. Stranke večinske koalicije so z vso odgovornostjo proučile položaj, pri čemer so zlasti poglobile dva osnovna aspekta celotne zadeve.

Stranke večinske koalicije so po poglobljenem in temeljitem pretresu predvsem ugotovile polno politično in upravno veljavnost levosredinske formule v občini Devin-Nabrežina. Stranke večinske koalicije so hkrati proučile izvajanje upravnega programa, ki je bil sporazumno sestavljen ob začetku sedanje mandatne dobe. V tej zvezi so poudarile svojo odločno voljo, da bodo omenjeni program postopno izvajale. Pristojni odborniki bodo lahko seznanili občinski svet s sedanjim stanjem posameznih javnih del, z dejavnostjo posameznih služb in s stanjem pobud.

Težave v okviru občinskega odbora nameravajo večinske stranke rešiti takole: 1. z nekaterimi spremembami personalnega značaja v občinskem odboru in 2. s preureditvijo pristojnosti posameznih občinskih odborništev zaradi smotrnejšega poteka občinskih služb. Ta dva ukrepa sta še vedno predmet globljega preučevanja, zaradi česar še nista rešena. Jasno je, da bo o tem vprašanju občinski svet pravočasno seznanjen.»

Načelnik svetovalske skupine KPI Markovic je ogorčeno ugotovil, da županova izjava ne pove ničesar in se svetovalci upravičeno sprašujejo kako se bo rešila kriza. Od zadnje seje občinskega sveta je minilo 40 dni in sedaj smo izvedeli, da se večina sploh še ni dogovorila. Dejstvo je, da je kriza stalna, da občinski svet razpravlja na osnovi dnevnega reda, ki je že od lanske jeseni. Občinski svet se zelo redko sestaja in tako se kršijo osnovna načela demokracije. Ne rešujejo se niti stvari za kar obvezuje zakon, kje pa so druga zelo resna vprašanja, kot je na primer gradnja naftovoda in ustanovitev gorske skupnosti.

Poslanec Škerk pa je ugotovil, da je bil zadnji izbruh, ko je na prejšnji seji svetovalska skupina KD zapustila sejno dvorano, samo zadnja kapljica. Ozadje je mnogo resnejše in gre za velike interese v devinsko - nabrežinski občini. Nakazana rešitev predvideva samo nekatere osebne spremembe, dejstvo pa je, da se politični in upravni sporazum, ki so ga sklenile večinske stranke ne izvaja. Sporazum med KD in Slovensko skupnostjo je določal, da se ne bo več spreminjala etnična podoba občine. Res se več ne gradijo ezulska naselja, zato pa se v zadnjih letih gradijo velike palače s številnimi stanovanji. Tako vsaka predstavlja naselje kot je na primer Trnovca. Takih Trnovc je v občini vedno več in preveč. Raznarodovalna politika na gradbenem področju se nadaljuje, saj so Slovenci v letu 1956 predstavljali 85 odst. prebivalstva, leta 1961 50 odst in 1971. leta po podatkih uradnega štetja samo še 38 odst.

Mnogo je bilo krivic. Urbanistična politika ni bila v redu. In ko so komunisti v gradbeno komisijo predlagali znanega strokovnjaka inž. Costo, je počila tomba. Občinski svet se je «razletel» in izbruhnila je ostra kriza. Bistvo krize je prav v gradbenih špekulacijah, ko se govori, da ima občina v predalih vlog za gradbe naselij za 5000 prebivalcev z vsemi narodnostnimi, ekološkimi, upravnimi in drugimi posledicami.

V zaključku je poslanec Škerk opozoril, da je treba pri gradbeni politiki posebej paziti na interese domačinov in omogočiti, da si izgrade svoj dom. Navedel je primer Prečnika, ko se je v desetih letih številu domačinov zmanjšalo za 25 odstotkov, ker so morali zapustiti domači kraj.

Župan Legiša je nato kot osnovno vprašanje, o katerem naj razpravlja in sklepa občinski svet, predlagal prav rešitev nekaterih najbolj perečih gradbenih in urbanističnih vprašanj. Župan je povedal, da je bil sedanji urbanistični načrt sestavljen leta 1956, odobren pa 1964. leta, zaradi česar ne ustreza več. Komisija treh strokovnjakov sestavlja novega in pretekli petek so se dogovorili za končni rok treh mesecev. Strokovnjakom so naročili naj pri razvoju kraških vasi upoštevajo njihov normalni razvoj.

V razdobju, dokler ne bo odobren nov gradbeni načrt, pa grozi nevarnost, da se poruši celotna politika načrtovanja v občini, saj je vloženih mnogo vlog, ki bi jih morali na osnovi starega regulacijskega načrta odobriti. Glede tega je župan predlagal dve varianti obstoječega regulacijskega načrta, ki upoštevata narodnostni moment, ekologijo, primarne in sekundarne infrastrukture itd.

Župan je predlagal, da se proglasi za zeleno področje ozemlje od železnice do Štivana in področje med avtocesto in cesto štev. 14. Iz tega sta izvzeti samo Štivan in Sesljan. Na omenjenem področju se ne bo zidalo, dokler tega ne bo predvideval, če bo sploh predvidel, novi regulacijski načrt.

Za obalno področje, kjer obstajajo razne pobude gospodarskega značaja, pa se bodo poslužili klavzule «sporazumnega parceliranja» (lotizzazione convenzionata) kar pomeni, da bodo izdelali zazidalne načrte v soglasju z občino in občinskim svetom ter deželo. Glede teh načrtov velja smernica, da mora iti strogo za turistične infrastrukture. Župan je ob zaključku predložil občinskemu svetu v odobritev zemljevid z označenima področjema in predlagal, da prične sklep o prepovedi gradnje veljati takoj.

Po petminutnem premoru, na zahtevo svetovalske skupine KPI, je spregovoril poslanec Škerk, ki je dejal, da je komunistična svetovalska skupina po bežnem pogledu predloga mnenja, da je predlog pozitiven in da ustreza zahtevam KPI. Zato pristanejo na predlog in bodo glasovali zanj z dvema pripombama: 1. kar se tiče turističnega področja pozivajo občinski odbor k budnosti, da bi se ne ponovilo, kar se je pripetilo v zgoniški občini, kjer se je turistično naselje spremenilo v rezidenčno področje; 2. posebna komisija, ki pripravlja nov regulacijski načrt, naj ne zavira naravnega razvoja kraških vasi.

Na predlog odbornika Zandomenija je svet odobril predlog za ustanovitev konzorcija za javne prevoze in na predlog odbornika Terčona izvolil dva člana dveh komisij.

Nato je prišla na vrsto sporna gradbena komisija. Poslanec Škerk je ponovno obrazložil predlog komunistične skupine, da se imenuje tudi predstavnik opozicije in to znani strokovnjak inž. Costa. Škerk je podčrtal, da KPI ne more pristati na diskriminacijo, poleg tega pa nedmovno gre za strokovnjaka, kar je še zlasti važno v občini, ki ima tako resna urbanistična vprašanja. Odbornik Caldi je izjavil, da to socialistična skupina glasovala samo za štiri člane komisije in se bo torej glede Coste vzdržala. Isto izjavo je ponovil načelnik skupine LSS Brezigar.

V začetku občinske seje je župan Legiša najprej počastil spomin preminulega bivšega župana in dolgoletnega odbornika ter gospodarstvenika Josipa Terčona ter tragično preminule občinske tajnice Pie Germani. Nato je župan obsodil vojaški udar v Čilu in izrazil željo, da pride do politične rešitve spopada na Bližnjem vzhodu.

Župan je nato govoril o dogodkih na Koroškem, kjer so nacisti izvedli bombni atentat na sedež Zveze slovenskih organizacij. To je zadnje dejanje v dolgem procesu rovarjenja proti koroškim Slovencem, ko so porušili dvojezične table in razstrelili spomenik partizanom, da bi zanikali obstoj slovenske manjšine na Koroškem. Tako ravnanje je v kričečem nasprotju s 7. členom avstrijske državne pogodbe. Župan je izrazil solidarnost z Zvezo slovenskih organizacij in solidarnost z vsemi koroškimi Slovenci in zagotovil, da smo jim blizu v njihovem boju za kulturno, socialno in narodnostno uveljavitev.

Županovim izvajanjem glede vseh teh vprašanj so se pridružili svetovalci Markovic (KPI), Parentin (KD), Colja (PSI), Zanevra (PSDI) in Brezigar (Lista slovenske skupnosti).

Delegacija SS pri ministru Torosu

Na obisku v Trstu se je minister za stike z deželami Mario Toros sestal s predstavniki Slovenske skupnosti in Slovenske demokratske zveze iz Gorice. Delegacija, ki so jo sestavljali štoka, Pavlin, Mljač in Harej je imela razgovor z ministrom na sedežu deželnega sveta. Delegacija je ministra seznanila z osrednjimi vprašanji, ki zadevajo slovensko narodno skupnost v Italiji. Podčrtala je potrebo, da se da deželi Furlaniji-Julijski krajini večjo pristojnost na vseh področjih, zlasti na tistih, ki obsegajo problematiko slovenske narodne skupnosti. Delegacija je nadalje prikazala ministru upravičeno zahtevo Slovenske skupnosti po uvedbi vsakodnevnega televizijskega programa v slovenskem jeziku. Na koncu je delegacija zaprosila ministra naj intervenira pri vladi in v parlamentu za čimprejšnje izglasovanje predloženih globalnih zaščitnih zakonov v deželnem svetu in v parlamentu. Minister je izrazil zadovoljstvo, da se je srečal s predstavniki Slovenske skupnosti in obljubil, da bo natanko proučil navedene probleme. Na željo delegacije je minister Toros zagotovil, da bo posredoval pri predsedniku vlade za čimprejšnji sestanek med njim in slovenskim političnim predstavništvom.

NA POVABILO PREDSEDNIKA COMELLIJA

Minister za dežele sen. Toros uradno obiskal F.-J. krajino

Med načetimi vprašanji Slovenci ponovno zanemarjeni

Minister za dežele sen. M. Toros je včeraj na povabilo predsednika Comellija uradno obiskal našo deželo. Med svojim bivanjem v Trstu se je minister sestal z deželnim odborom, s predsedstvom deželnega sveta, z vladnim komisarjem Di Lorenzom in s tržaškim županom inž. Spaccinijem.

Minister Toros je prispel dopoldne na deželo, kjer ga je sprejel predsednik odbora Comelli. Po krajšem pogovoru v pisarni odv. Comellija se je minister udeležil izredne seje deželnega odbora, ki jo je predsednik sklical posebno za to priložnost. V pozdravnem nagovoru je Comelli izrazil zadovoljstvo naše dežele, da jo je minister Toros obiskal med prvimi in to prav v času, ko se v državi stopnjuje težnja po jasnejši definiciji pristojnosti, ki pripadajo državi oziroma deželam z navadnim in posebnim statutom. V tem novem vzdušju, je še pristavil Comelli, bo državi olajšano načrtovanje in izvajanje preosnov, saj bo lahko računala na pomoč perifernih ustanov, ki jih predstavljajo deželne uprave.

Minister Toros je v odgovoru naglasil, da je nastop nove levosredinske vlade v Italiji sprožil novo vzdušje, v katerem bo laže uresničiti nadaljnji razvoj demokracije. To vzdušje je že dalo prve sadove: prav te dni sta se vlada in sindikalne organizacije dogovorile o povišanju pokojnin in tudi nekdanji spori med državo in deželami se naglo preobrazujejo v stvarno sodelovanje. Minister Toros je še dodal, da vlada pozna družbene in gospodarske probleme naše dežele in da bodo slednji prav gotovo rešeni, čeprav postopoma in v okviru obstoječih možnosti.

Vprašanja, na katere sta ministra Torosa opozorila predsednik deželnega odbora Comelli in pozneje predsednik deželnega sveta Berzanti (sestanka z Berzantijem so se udeležili tudi podpredsednika Pittoni in Moschioni, načelniki svetovalskih skupin in tajniki Cogo, Lovriha, Martinis in Trauner), so bila v glavnem naslednja: izdaja novih izvršnih določb k deželnemu statutu, izredna finančna pomoč iz državnih blagajn po členu 50 statuta, preosnove vojaških služnosti, naložbe državnih podjetij v Furlaniji - Julijski krajini, priznanje obrobnosti naše dežele v okviru EGS, vprašanje odnosov med državo in deželo in priznanje novih pristojnosti Furlaniji - Julijski krajini.

Zlasti zadnje točka je predstavljala ugodno priložnost za to, da bi se pogovor zasukal tudi na vprašanja, ki zadevajo slovensko narodno skupnost v deželi Furlaniji - Julijski krajini. V poročilu, ki ga je tiskovni urad dežele izdal ob zaključku ministrovega obiska, ni o tem niti besede. Da o naših problemih ni bil govor niti v deželnem svetu niti na ravni deželnega odbora, so nam sinoči potrdili tudi nekateri udeleženci pogovorov.

Pred odhodom je predsednik Comelli izročil ministru Spacalovo umetnino. Nato ga je pospremil do vladne palače na Trgu Unità, kjer je ministra dočakal generalni komisar Di Lorenzo. Po krajšem pogovoru je dr. Di Lorenzo predstavil ministru Torosu svoje ožje sodelavce. Minister Toros je na koncu obiskal še županstvo, kjer je bil zbran občinski odbor. Med prisrčnim pogovorom je župan inž. Spaccini izročil ministru srebrno ploščico z vgravirano stolnico sv. Justa.

Danes seja deželnega sveta

Danes dopoldne se sestane deželni svet. Na dnevnem redu je najprej razprava o vprašanjih, ki so jih v zadnjem času sprožili posamezni svetovalci, nato pa bo imenovanje novih članov v številne komisije in odbore, ki spadajo v pristojnost deželnega sveta.

● **Tržaški pretor Losapio** je odredil zaplembo grške ladje «Loyal Colocotronis», iz katere je steklo v morje precej nafte. Po današnjem ogledu onesnaženega morja, bo pretor določil višino kavcije, ki jo bo moral plačati kapitan ladje Nikolaos Xenakis.

Tržačan smrtna žrtev nesreče pri Portorožu

Kakor smo že poročali, se je v soboto zvečer pripetila v Luciji huda prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje 28-letni Giorgio Stergar iz Ul. Industria 5. S hudimi poškodbami pa so pripeljali v tržaško bolnišnico njegovega sopotnika 30-letnega Bruna Bicchierija, prav tako iz Trsta (zlom obeh nog in desne roke).

O nesreči smo izvedeli še nekaj podrobnosti. Prva preiskava kaže, da je Stergar s svojim fiatom 124 iz neznanih vzrokov (morda ga je na mokri cesti zaneslo) trčil v nasproti vozeči avtomobil, ki ga je upravljal Aldo Kontič iz Karojbe. V nesreči sta bila hudo poškodovana tudi voznik Kontič in njegov sopotnik Miljenko Srdoč iz Pazina. Oba so takoj prepeljal v izolsko bolnišnico. Točne vzroke nesreče bo morala ugotoviti komisija. Dejstvo je, da je cesta med Sečovljami in Valeto polna nevarnih ovinkov in da zahteva zelo previdno vožnjo, zlasti ob slabem vremenu.

Smrt Tržačana v stenah Viša

Spet tragedija v gorah, ki je globoko pretresla tržaško javnost. V gorski skupini Viš je v soboto izgubil življenje mlad tržaški alpinist, medtem ko so njegovega tovariša v navezi po hudih naporih rešili iz smrtonosnega objema strmin. Žrtev te gorske tragedije je 27-letni Gianfranco Francesco D'Urso, ki je bil zaposlen kot uradnik pri železnici. D'Urso se je v soboto v predpoldanskih urah kljub neugodnim vremenskim razmeram odpravil s svojim tovarišem, 28-letnim Egeom Sacconejem, proti vrhu. Kot izkušena planinca sta si za vzpon izbrala severno steno. Po nekaj urah plezanja se je nebo stemnilo in kazalo je, da bo vsak čas deževalo. D'Urso in Saccone sta se zato odločila za povratek. Tedaj je prišlo do tragedije. Eden od klinov je popustil in D'Urso je zgrmel v približno sto petdeset metrov globok prepad, iz katerega ga še niso prenesli v dolino. Sacconeja je reševalna skupina rešila s stene šele v nedeljo zjutraj.

NA PETKOVI SEJI

Sindikat slovenske šole obravnaval pereče probleme

Diskriminacija v škodo slovenskih učencev pri Koroščih - Sestanek s poslancem Lenocijem v Rimu

Na petkovi seji je odbor sindikata razpravljal najprej o diskriminaciji, ki se godi slovenskim učencem pri Koroščih v Miljskih hribih. Razprave se je udeležila tudi delegacija staršev, ki so podrobno obvestili odbor o vsem, kar so doslej ukrenili, da bi bila odpravljena ta huda krivica in sicer, da so protestirali pri šolskem skrbništvu, pri miljskem županu, ki je naslovil pismo na prosvetno ministrstvo in da že cel teden niso poslali svojih otrok v šolo. Med razpravo je prišlo do izraza, da se šolske oblasti poslužujejo na šoli pri Koroščih dvojne mere v škodo slovenskih učencev, saj ima italijanska šola za enako število učencev 2 učni moči, slovenske pa le eno. Odbor sindikata je obljubil delegaciji staršev vso podporo in se še sporazumel z njimi o nadaljnjih korakih, da bi bila odpravljena ta krivica. Sklenjeno je bilo, da bo sindikat protestiral pri prosvetnem ministrstvu, da bo zaprosil za posredovanje tržaška poslanca Belcija in Škerka ter da bo tudi zahteval, da bi deželni odbornik za prosveto Mario Dal Mas sprejel delegacijo staršev in sindikata ter slovenskih deželnih svetovalcev. Sindikat je obvestil o zadevi tajništva nekaterih političnih strank.

Zatem je prof. Franc Škerlj poročal o sestanku v Rimu s podtajnikom prosvetnega ministrstva poslancem V. Vittorijem Lenocijem. Tajnika tržaškega in goriškega sindikata (prof. A. Sirk) sta prikazala poslancu najbolj pereča vprašanja slovenske šole in šolskega osebja. Še posebej sta ga opozorila na zavlačevanje pri izglasovanju zak. osnutka Belci - Škerk. Zahtevala sta ukinitev dveletne preizkusne dobe za profesorje, ki so postali stalni in so učili najmanj tri leta; predlagala sta podelitev mesečne nagrade šolskemu osebju za znanje obeh jezikov, razpis posebnega natečaja za ravnatelje na nižjih srednjih šolah, za didaktične ravnatelje in nadzornike. Na dnevni red so prišla še naslednja vprašanja: ukinitev vseh ovir pri izdajanju dovoljenj za izlete, športna in kulturna srečanja, tisk učbenikov in šolskih knjig, ustanavljanje novih šol, zlasti tehničnega zavoda v Trstu, razpis vseh bodočih izpitnih natečajev za vse predmete v slovenščini, povečanje organika na šolah, dosledno izvajanje zakona štev. 820 z dne 24. IX. 1971 o večrazrednicah na osnovnih šolah, zlasti takoj za šolo pri Koroščih, spoštovanje člena 4 londonske spomenice, ustanovitev posebnih tečajev v slovenščini za svetovalce na šolah ter zaposlitev šolnikov, ki so učili več let in nimajo zahtevane diplome za poučevanje. Odbor je soglasno odobril tajnikovo poročilo in na koncu še razpravljal o bližnjem občnem zboru sindikata, ki bo v petek, 26. oktobra, v Kulturnem domu.

● **Konzulta za zahodni Kras** je na sinočnji seji sprejela predloge za petletni načrt, ki so jih izdelale posamezne skupine ter dopolnili prebivalci področja na dveh javnih sestankih, ki sta bila pred kratkim v Križu in na Proseku. Predloge bodo sedaj izročili občinski upravi, ki jih bo proučila.

● **Drevi ob 20. uri** se bo v sedežu, Rotonda del Boschetto 3/F, sestala svetoivanska rajonska konzulta, ki bo razpravljala o občinskem petletnem načrtu.

● **Predsednik deželnega odbora Comelli** je včeraj v Trstu sprejel južnoafriškega ambasadorja M. J. Botha, ki sta ga spremljala generalni konzul v Milanu A. Von Zyl in častni konzul v Trstu Irneri. Ambasador Both se je pozneje sestal tudi s predsednikom deželnega sveta Berzantijem.

V NEDELJO V LJUDSKEM DOMU V KRIŽU

Uspela proslava 5. obletnice ustanovitve mladinske godbe

Na proslavi so poleg domače mladinske godbe nastopili še ricmanjska godba ter pevska zbora Vesna in Rdeča zvezda

Številno občinstvo, ki se je v nedeljo udeležilo proslave 5. obletnice ustanovitve mladinskega godbenega odseka p.d. Vesna v Ljudskem domu v Križu, je bilo deležno res prijetnega večera, kakršnega nimamo priložnosti videti vsak dan po naših društvih. Mladi kriški prosvetarji, ki so v zadnjih letih uspešno prevzeli v svoje roke bogato kulturno - prosvetno dediščino prejšnjih rodov, so razpredli takšno dejavnost, ki jo lahko postavljamo za vzor številnim našim društvom.

Godbena dejavnost ima v Križu globoke korenine, ki niso usahnile niti v najtrših obdobjih vaške zgodovine. Nasprotno, celo krepile so se in zato niso mogle usahniti niti leta 1967, ko se je po dolgih letih plodne in uspešne dejavnosti razpustila stara vaška godba na pihala. Mladi prosvetarji so tedaj naglo vrgli pobudo za ustanovitev mladinskega godbenega odseka. Pobudo je sprejel požrtvovalni vaški godbenik Herman Sulčič ter zbral okrog sebe dvanajst mladincev. Prvi koraki so bili naporni, a že 1. maja naslednjega leta je bila novoustanovljena mladinska godba pripravljena za prvi nastop. Uspeh je dal vsem novega zagona in v kratkem je h godbi pristopilo sedem novih mladincev. Vse nastope od tistega 1. maja pred petimi leti pa do danes je težko našteti. Bilo jih je vsekakor veliko in tem se je v nedeljo pridružil še slavnostni jubilejni koncert. Slavje mladih kriških godbenikov so poživili s svojo prisotnostjo in nastopi tudi ricmanjska godba na pihala, ki je tudi praznovala letos svojo 5-letnico obnovitve, ter pevska zbora Vesna iz Križa in Rdeča zvezda iz Saleža. Glavna pozornost občinstva, ki je res do zadnjega kotička napolnila dvorano Ljudskega doma, je bila seveda obrnjena k slavljencem, tem mladim fantom (najstarejši med njimi ima šele devetnajst let), ki so se s veliko požrtvovalnostjo in ljubeznijo do glasbe lotili tega nelahkega dela. Godba se je pod veščimi zamahi taktirke Hermana Sulčiča na ta pomembni zmenek s svojim občinstvom temeljito pripravila in brezkončen aplavz (tudi med samim izvajanjem) je bilo zasluženo plačilo.

Za dopolnilo še nekaj kronike. Kulturni spored je začel domači moški pevski zbor «Vesna», ki je pod vodstvom Frančka Žerjala zapel Bučarjevo «Tam kjer pisana so polja», Satnerjevo «Pogled v nedolžno oko», Simonitijevo «A ča», Maroltovo «Kaj b'jaz tebi dal», narodno «Po gorah grmi in se bliska» in Vodopivčevo «Pobratimija». Pod vodstvom Enija Križanovskega je nato nastopila ricmanjska godba na pihala. Zaigrala je vrsto koračnic in drugih skladb, med katerimi je najbolj ogrel odlomek iz Leharjeve «Vesele vdove». Navdušenje je vzbudil tudi venček tržaških koračnic. Prvi del slovesnosti so zaključili mladi pevci in pevke zbora «Rdeča zvezda» iz Saleža. Pod vodstvom Janka Obada so zapeli Adamičevo «Naša pesem», Laharnarjevo «Kadar mlado leto», Foersterjevo «Planinska», narodno «Dekle mi v ogradi», Simonitijevo «Le vkup uboga gmajna» in Hercigonijevo «Seljačka».

Osrednji del proslave je začel tajnik kriškega mladinskega godbenega odseka Sandor Tence s pozdravnim govorom. Po orisu dosedanjega dela odseka, pri čemer se je spomnil vseh zaslužnih članov in godbenikov društva, je govornik med drugim dejal, da čeprav živimo danes v drugačnih pogojih, bi bilo napačno misliti, da je prosvetno življenje izgubilo svoj pomen. Še vedno so sile, je dejal, ki nam nasprotujejo in ki bi nas rade potisnile ob stran. Tudi zato naše društvo ni in ne sme biti le neke vrste folklorno središče, temveč stvarno središče zavestnega antifašizma. Slavljence je v imenu društva Vesna pozdravil predsednik Boris Košuta.

Potem ko so dekleta v narodnih nošah simbolično poklonila mladim godbenikom rdeč nagelj, je mladinska godba pod veščim vodstvom Hermana Sulčiča zaigrala koračnico «Praznik cvetja», fantazijo «Veseli Pierrot», simfonično skladbo «Slava Danteju», Donizettijevo skladbo «Spomin» ter koračnico «Alte Kameraden». Spored je zaključil skupen nastop kriške in ricmanjske godbe.

● **Kot drugod v Italiji,** stavkajo tudi v Trstu častniki oddelka gasilcev. Častniki (se pravi — inženirji in geometri) bodo ostali v vojašnicah, pomagali gasilcem pri nujnih posegih, ne bodo pa opravljali upravnih dolžnosti, kot so pregledi, izvidi in strokovna pomoč pri gradnjah itd. Na ta način protestirajo zaradi zakona, ki sicer predvideva spremembo staleža civilnih državnih uslužbencev, ne upošteva pa specifičnosti dela gasilcev.

Pevcu Marjanu Bukavcu je žena Magda povila prvorojenko

MATEJKO

Srečnima staršema čestitajo člani pevskega zbora «Vasilij Mirk» s Proseka - Kontovela.

V organizaciji krožka KASTA

Kljub nalivu slikarski ex tempore na Proseku

V nedeljo vreme nikakor ni bilo lepo in še najmanj je moglo biti primerno za prireditev, ki jo je pripravil krožek Kasta, namreč ex tempore slikarsko tekmovanje, ki ga je napovedal «ob vsakem vremenu» na Proseku. Kljub dežju, celo nalivu, je žirija, ki so jo sestavljali prof. Montenero, prof. Černigoj, prof. Molesi, dr. Molea in rag. Pilat, imela pred seboj 26 del, izmed katerih je izbrala najboljša. Kakor je v imenu kluba Filip Fischer pri podeljevanju nagrad in priznanj rekel, ima ta slikarski ex tempore namen valorizirati likovno umetnost, hkrati pa tudi naše vasi, oziroma tiste njihove kotičke, ki jih sicer pogosto, a bežno obiskujemo, zato pa nikoli niti ne opazimo. Nadaljnji namen tega tekmovanja naj bi tudi bil, da bi likovna umetnost našla pogosteje pot v sleherni dom.

Žirija je imela na razpolago veliko nagrad in priznanj in je prvo nagrado podelila Robertu Kozmanu, drugo Dezideriju Švari, tretjo nagrado je dobil Corrado Alzetta, četrto Franko Vecchiet, peto Renato Manueli, šesto pa Franko Volk. Žirija je nadalje podelila štiri nagrade tako imenovanim diletantom in je med temi prvo nagrado odnesel Paolo Barducci, drugo Giulia Pacor, tretjo Marino Marinelli, četrto pa Jaka Renko. Med otroki pa je prvo nagrado dobil Darij Švara, drugo Aleksander Rauber, tretjo pa Walter Švara.

IZLETNIKOM V LENINGRAD IN MOSKVO

V Tržaški knjigarni, v Ulici sv. Frančiška 20, so na ogled fotografije, ki jih je na izletu posnel Franc Berginc. Fotografije za morebitna naročila bodo izletnikom na razpolago do vključno sobote, 20. oktobra.

PRIMORSKI DNEVNIK išče siroto (vojno ali zaradi nesreče pri delu) ali vdovo za namestitev. Prošnje sprejema uprava, Trst, Ul. Montecchi 6.

MLADINSKI KROŽEK
Trst
Ulica Ginnastica št. 72

Priredi v četrtek, 18. oktobra ob 19.30 predavanje:

Ali je možna parlamentarna pot v socializem: Čile.

Govoril bo dr. Karel Šiškovič.

Vljudno vabljeni

ZAKLJUČEK ZASEDANJA O BOJU PROTI TUBERKULOZI

KORISTNA IZMENJAVA MNENJ MED ZDRAVNIKI TREH DEŽEL

Deželni odbornik Nardini zagotovil, da se bo dežela zavzela za nov zakon o zdravstvu

Medtem ko so v prvem dnevu mednarodnega študijskega srečanja med specialisti za pljučna obolenja iz Slovenije, avstrijske Koroške in Furlanije - Julijske krajine na tržaški univerzi obravnavali predvsem vidike splošnih razmer na področju boja proti pljučnim obolenjem, predvsem tuberkulozi, so v nedeljo zaključili zasedanje z izmenjavo mnenj in izkušenj s področja terapevtskih posegov. Iz tega dvodnevnega srečanja specialistov treh dežel je predvsem jasno izšlo mnenje, da razširjenost oz. omejenost tuberkuloze na določenem področju je odvisno od raznih družbeno — gospodarskih vplivov, od uspešnosti zdravstvene službe ter od učinkovitosti in naprednosti zakonodaje v pogledu zdravstvenega in socialnega varstva. Ker so se stiki med ljudmi različnih dežel danes tako razširili, da vplivajo slabe epidemiološke razmere ene dežele na sosednje dežele, kjer so razmere nemara boljše, je potrebna tudi tesnejša povezava med zdravniki.

V tem je bil tudi namen študijskega srečanja. V nedeljskem delu srečanja je najprej poročala ravnateljica dispanzerja za pljučna obolenja in tuberkulozo na Viču pri Ljubljani dr. Majda Ustar, ki je skupno z dr. Nado Fink iz Inštituta na Golniku pripravila poročilo, v katerem je razčlenila in opisala razne faze zdravljenja tuberkuloze ter ugotavljala, da je uspešnost zdravljenja odvisna predvsem od enotnosti terapevtskih posegov. Načelo, ki ga uresničujejo v tem pogledu v Sloveniji, sloni na prizadevanjih, da bi čimbolj skrajšali obdobje zdravljenja pacientov v bolnišnicah. Največji problem pri zdravljenju tuberkuloze pa je v dobršni meri nedisciplineranost pacientov, ki večkrat ne upoštevajo nasvetov zdravnika.

O raznih kriterijih zdravljenja pri nas je nato poročal primarij oddelka za tuberkulozo deželne bolnišnice v Vidmu prof. Giuseppe Sabot, o izkušnjah pri ambulatorialnem zdravljenju tuberkuloze pa je poročal prof. Corrado Serra s tržiške bolnišnice.

V razpravi, ki je sledila uradnim predavanjem je vzbudil posebno zanimanje poseg v zvezi z razmerami v zdravilišču za pljučna obolenja na Opčinah. Na dan so prišle številne pomanjkljivosti ter tudi konkretni predlogi za reorganizacijo zdravniške službe v tem pomembnem zdravniškem centru.

Ob zaključku zasedanja je spregovoril deželni odbornik za zdravstvo Nardini, ki se je zahvalil vsem za njihov doprinos na tem srečanju ter izrazil željo, da bi se takšna srečanja nadaljevala. V svojem govoru se je še posebej navezal na poročilo, ki so ga imeli na sobotnem delu zasedanja primarij v bolnišnici «Santorio» prof. Babich, občinski zdravnik prof. Fabiani in asistent v bolnišnici «Santorio» dr. Tomassich. V poročilih so namreč ugotavljali, da je Furlanija - Julijska krajina na drugem mestu v Italiji, kar zadeva obolenja in umrljivost za tuberkulozo in kar ne gre, po njihovem mnenju, pripisati vzrokom kot so klimatske ali družbene razmere, temveč predvsem pomanjkljivostim v zakonodaji, ki je zastarela in neustrezna. Nardini je v svojem posegu zagotovil, da bodo poročilo treh zdravnikov podrobno proučili ter v tem pogledu tudi ukrepali, da bo boj proti tuberkulozi tudi v naši deželi bolj učinkovit.

Na koncu je deželni odbornik nagradil nekatere udeležence srečanja, med katerimi je bil tudi direktor Inštituta za pljučna obolenja na Golniku dr. Fortič.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU KULTURNI DOM

ANTON PAVLOVIČ ČEHOV

ČEŠNJEV VRT

komedija v štirih dejanjih

prevod Josip Vidmar
kostumi Marija Kobi Jambrek
scena Demetrij Cej
režija Mile Korun

Jutri, 17. oktobra ob 20.30 (**Abonma mladinski v sredo — Red D**)

Gledališča

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst
Otvoritvena predstava sezone 1973-74: Anton Pavlovič Čehov — ČEŠNJEV VRT, komedija v štirih dejanjih.
Jutri, 17. oktobra 1973 ob 20.30 (**Abonma mladinski v sredo — Red D**) — V četrtek, 18. oktobra 1973 ob 20.30 (**Abonma mladinski v četrtek — Red E**) — **Abonmaji in vstopnice (rezervacija) so na razpolago pri blagajni Kulturnega doma vsak dan (razen nedelje) od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav.** V petek, 19. oktobra ob 20. uri (**Red G mladinski**). V soboto, 20. oktobra ob 21. uri (**izven abonmaja**). V nedeljo, 21. oktobra ob 16. uri (**Red F — okoliški**).

VERDI
V petek, 19. oktobra ob 21. uri bo v gledališču Verdi nastopil filharmonični orkester iz Moskve. Orkester bo pod vodstvom dirigenta Aleksandra Lazareva izvajal skladbe Prokofjeva, Čajkovskega in drugih ruskih skladateljev.
Vstopnice so na razpolago pri gledališki blagajni (tel. 31948).

Kino

Nazionale 13.30—21.15 «I dieci comandamenti». Barvni zgodovinski film. Charlton Heston, Yul Brynner, Anne Baxter, Yvonne De Carlo, Debra Paget, John Derek.
Excelsior 15.00—22.15 «Rappresaglia». Barvni film. R. Burton in M. Mastroianni.
Grattacielo 16.00 «Un tocco di classe». Barvni film. George Segal, Glenda Jackson. Paul Sarvino.
Fenice 15.00—17.20—19.45—22.15 «Tony Arzenta». Igra Alain Delon.
Eden 16.00 «Quando l'amore è sensualità». Barvni film. Igrata Agostina Belli in Gianni Macchia. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz 16.00 «Io e lui». Barvni film. Igrajo: Lando Buzzanca, Bulle Ogier, Vittorio Caprioli. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 16.30 «Crescete e moltiplicatevi». Barvni film. Igrata R. Pellegrin in L. Stander. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Capitol 15.00 «Ludwig». Barvni film. Igra Helmut Berger. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Cristallo 16.30 «Tre uomini in fuga». Barvni zabavni film. Igra Luis De Funes.
Impero 16.30 «Racconti dello zio Tom». Barvni film za vsakogar.
Filodrammatico 16.30 «La ragazza di Pisale». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.00 «La stella di latta». Barvni western film. John Wayne.
Vittorio Veneto 16.30 «Il commissario Laguen e il caso Gassot». Barvni film. Igra Jean Gabin. Detektivka.
Ideale 16.30 «Anno 2118, progetto X». Igrata Cristoper Giorge in Greta Baldwin. Barvni film.
Abbazia 16.00 «Mio caro assassino». Igrata G. Hilton in M. Tolo.
Astra 15.00 «I tre moschettieri». Barvni pustolovski film. Igrata Lana Turner in Gene Kelly.
Radio 16.00 «Spaceman contro i vampiri dello spazio». Črnobeli film.

Prosveta

Folklorna skupina iz Dijaškega doma vabi vse, ki bi radi plesali ali kakorkoli drugače sodelovali pri skupini, naj se udeležijo sestanka, ki bo danes, 16. oktobra ob 20. uri v tržaškem Dijaškem domu, Ulica Ginnastica 72.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Pina Dodinija daruje Tina Vatta 3.000 lir za Dijaški dom in 3.000 lir za PD Tabor.

Sporočamo žalostno vest, da je 13. oktobra preminila

Marija Ražem vd. Komar

Pogreb bo danes, 16. oktobra ob 15.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče v Ricmanje.

Žalujoči Nini in Marija z družinama Komar in Veglia ter brat Ivan z družino

Trst, 16. oktobra 1973

Občinsko pogrebno podjetje, Ul. Zonta 7/C

Dne 15. t. m. nas je za vedno zapustil naš dragi

Adolf Martelanc

Pogreb bo jutri, 17. oktobra ob 15.15

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

DVE SODNI RAZPRAVI PROTI PRETEPAČEM

Neamija, Bernardija, Ferraro in druge so sodniki obsodili, amnestija pa jih je rešila

Tržaško kazensko sodišče, ki mu je včeraj predsedoval dr. Ligabue, se je še enkrat ukvarjalo s sicer znanimi pojavi tržaškega škvadrizma. V sodno dvorano so se namreč spet prikazali, čeprav le za kratek čas, Franco Neami, Claudio Bressan, Serpi, občinski svetovalec MSI Bernardi in neki manj znani Petirosso. Odsoten, ker je baje v tujini, Claudio Scarpa, kakor tudi Neamijev brat Dario. Slednji je vkrcan na neki Lloydovi ladji.

Čeprav je bila za dogodke na Goldonijevem trgu prijavljena večja skupina fašistov, je sodni zbor obravnaval samo primer enega, Serpija, ki se je — med incidenti z metanjem gnilih jajc in kamenja — uprl policijskim silam in branil, ko so ga skušali prijeti. Zato je bil obsojen, kljub obrambi odvetnika Giacomellija, na štiri mesece (pogojno in brez vpisa v kazenski list).

Takoj zatem, z istimi sodniki (tožilec Tavella, branilca Giacomelli in Gefther Wondrich) so sodili prejomenjeni skupini zaradi pretepa pred občinsko palačo. Po pričevanjih sta se pretepli dve skupini: Scarpa in Bernardi na eni strani ter Neami in drugi na drugi strani. Zakaj je prišlo do pretepa (Neami naj bi Bernardija sunil s pestjo v obraz)? Baje je Bernardi obtožil Neamija in njegove, da vohunijo med študenti za policijo. Na to je Neami reagiral in udaril.

Resnici na ljubo se je vse to odvijalo leta 1969, skratka pred štirimi leti: Neami in Bernardi, sedaj svetovalec MSI v Trstu, sta spet dobra prijatelja. Edino Scarpa se ni prikazal med nasmejane kamerade, ki so si kar predstavljali, da se jim ne bo nič zgodilo, pa čeprav je tedaj pretep stal Bernardija deset dni bolnišnice. Res so jih sodniki obsodili na dva meseca zapora, pri tem pa istočasno ukazali, da se kazen zbriše zaradi amnestije, oziroma oprostitve.

ZA ONESNAŽENJE JE KRIV «FIOCCO» V PODGORI

Prebivalci Podgore in Madonnine protestirajo proti onesnaženju zraka

Že pred mesecem dni so županu poslali pismo, niso pa dobili odgovora

O osnesnaženju soške vode in zraka v Podgori zaradi kemičnega oddelka podgorske predilnice smo že večkrat pisali. Pisali smo, da sta tako tržaški kot goriški kemični laboratorij znanstveno ugotovila, da sta voda in zrak onesnažena, da je goriška občina letos februarja zahtevala od ravnateljstva predilnice naj namesti čistilne naprave, da je rok, ki ga je takrat občina postavila, zapadel že avgusta in da je nato goriški župan podaljšal dovoljenje za nadaljnih šest mesecev. O stvari so razpravljali tudi na seji goriškega občinskega odbora, ki je bila prejšnji teden. Ljudje so seveda razjarjeni, ker imajo od tega škodo že več kot deset let.

Pred približno poldrugim letom je združenje za zaščito okolja «Italia nostra» zbralo tisoč podpisov ljudi, ki živijo v Podgori in pri Madonnini, t.j. v krajih, ki sta najbolj prizadeta.

Letošnjega 14. septembra so se zbrali člani demokratično sestavljenega odbora proti onesnaženju in poslali županu pismo, v katerem se zavzemajo za dokončno odpravo vzrokov onesnaženja. Ker jim ni župan, mesec dni po poslanem pismu, odgovoril, so člani odbora poslali prepis pisma vsem časopisom, da se o tem obvesti širša javnost.

V pismu je rečeno, da so imeli v poletnem času, ko so bile počitnice, nekaj tednov čist zrak. Prebivalci Podgore so menili, da bodo v tem času v kemičnem oddelku Fiocco namestili čistilne naprave, pa so se pošteno ušteli. Razočarano so ugotovili, da ves dan, posebno pa še zvečer, v Podgori neznosno smrdi. Istočasno pa ti izpuhi povzročajo škodo kmetijskim pridelkom in tudi človeškemu organizmu. Z razočaranjem so prebivalci Podgore izvedeli, da je že avgusta goriški župan za nadaljnih šest mesecev podaljšal vodstvu tovarne rok za namestitev čistilnih naprav.

Zastopniki tega odbora menijo, da ni upravičen strah tistih, ki menijo, da bi z morebitno zaporo tega oddelka ostalo preveč ljudi brez dela. Sami industrijci trdijo, da ni pri nas zadostne delovne sile, morebitni brezposelni bi takoj drugje dobili delo. To pa ni niti tako nujno, kajti tovarna lahko namesti čistilne naprave, čeprav so te precej drage. Sprašujemo se celo, če je taka tovarna pri nas potrebna, je rečeno v pismu, saj gre ves zaslužek v milansko centralo in tudi izdelek tega kemičnega oddelka, sintetično vlakno, peljejo vsak dan v tovarno v Busto Arsizio, kjer ga predelujejo.

Ljudje so siti obljub, zaradi česar zahtevajo, da se s to prakso preneha. Hočejo tudi oni živeti kot drugi ljudje brez slabega zraka v stanovanjih.

ŠEST MESECEV PO ARETACIJI ŠESTERICE

Samo obrobne novice v primeru Petovlje Preiskava je še vedno na mrtvi točki

Premestitev dr. Raula Cenisia - Dva osumljenca premeščena v zapora v Trst in Videm

Šest mesecev po zločinskem umoru treh karabinjerjev pri Petovljah, umoru, ki je bil izvršen s tehniko črne mreže in je v najtesnejši povezavi z atentati in nasiljem proti naši demokratični ureditvi, nimamo nikakršnih novic, po katerih bi mogli soditi, da se zadeva razpleta. V zadnjem času se je v zadevi Petovlje zgodilo le nekaj obrobnih dogodkov, ki jih velja navesti, zlasti še zato, ker bi po njih mogli sklepati, da se je v sodnem postopku nekaj premaknilo, ne vemo pa, v kakšno smer.

Prva novica se nanaša na premestitev državnega pravdnika dr. Raula Cenisija na prizivno sodišče v Trst. Raul Cenisi je od samega začetka vodil preiskavo o atentatu v Petovljah ter je prav gotovo edini, ki ima v mezincu vseh tri tisoč strani zapisnikov in izjav, kolikor obsega fascikel o primeru Petovlje. Prav gotovo si je o tem primeru ustvaril tudi dokaj jasno podobo, kar ne bo tako lahko doseči njegovemu nasledniku.

Premestitev dr. Cenisija v Trst po splošni sodbi ne bo koristilo uspešnosti preiskave.

V zadnjem času pa sta se pridružili še dve vesti, ki zadevata dva izmed šestih pripornikov, osumljenih atentata v Petovljah. V videmske sodne zapore so premestili Renata Resna, v tržaški Koroneo pa Furia Larocco. Niso znani razlogi, ki so botrovali tema dvema premestitvama, vendar je po italijanski sodni praksi takšen postopek nekaj povsem običajnega.

Larocca, Gianni Mezzorana in Giorgio Budicin se bodo 7. decembra zagovarjali pred tržaškim sodiščem, vendar razprava ni v nikakršni zvezi z obdolžitvami, zaradi katerih so sedaj v zaporu.

Jutri v Števerjanu občinska seja

V sredo ob 20. uri bo v Števerjanu seja občinskega sveta. Odobrili bodo več sklepov občinskega odbora, pogovorili se bodo o namestitvi centralne kurjave v občinskem sedežu, izdali naročilo, ki zadeva gradnjo osnovne šole za celodnevni pouk, imenovali bodo člane davčne komisije, sklepali o gradnji ceste v Breg, odobrili seznam dijakov, ki imajo pravico do štipendije, spremenili bodo zazidalni načrt, sprejeli obveznosti plačevanja dodatnega davka IVA in uredili bolniško oskrbo za nekega socialno ogroženega občana.

IZ SOVODENJ

Urediti grobove na domačih pokopališčih

Župan sovodenjske občine naznanja občanom, da morajo dela za urejevanje grobov na občinskih pokopališčih zaključiti nepreklicno do nedelje, 28. t.m.

Priprave na pobratenje med Novo Gorico in San Vendemianom

Med občinskima upravama Nove Gorice in San Vendemiana v pokrajini Treviso so v teku pogovori o pobratenju. Predstavniki teh dveh občin se dogovarjajo, da bi bila ta svečanost v petek, 26. oktobra. Hkrati se pripravljajo na okrepitev sodelovanja in na sestavo programa stikov za prihodnje leto. Kakor smo v našem listu že poročali, so se med tema občinama stkali tesni stiki, za katere je značilno prijateljstvo in vedno globlje poznavanje prebivalcev teh dveh mest. V skladu s temi stremljenji si kraja med poletnimi počitnicami izmenjujeta otroka. Letos so v tem kraju priredili tudi tečaj slovenskega jezika.

Voda na cestišču Ulice Aquileia

Dela se pri podvozu v Ulici Aquileia prepočasi nadaljujejo. Na obeh straneh podvoza prihaja ves dan do zastojev in avtomobilisti so upravičeno nestrpni. Na občini so že povedali, da bodo z deli zaključili šele prihodnjega aprila, torej bomo morali tako stanje trpeti še celih šest mesecev.

Podjetje, ki je to delo prevzelo, dela zelo počasi, prepočasi. Pri tem se nihče ne ozira na potrebe vsak dan naraščajočega avtomobilskega prometa. V nedeljo smo bili priča novi nevšečnosti. Cestišče pod podvozom, koder vozijo avtomobili, je bilo pod vodo. Jasno je, da so bili avtomobilisti nezadovoljni.

● **Planinsko društvo «Ljubljana - matica»** iz Ljubljane je pismeno sporočilo SPD v Gorici, da hrani na svojem sedežu denarnico z lirami. Če je kdo od zamejskih planincev bil v začetku avgusta v Julijskih Alpah in prenočeval v koči pri Triglavskih jezerih in tam pozabil denarnico, naj se oglasi na sedežu SPD v Gorici, Ul. Malta 2.

Razstave

V razstavni dvorani «Pro loco» v Pasaži bodo nocoj ob 18. uri odprli razstavo tržaškega slikarja Roberta Faganela. Razstava bo odprta vsak dan zjutraj in popoldne do 31. oktobra.

Razna obvestila

Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ obvešča, da bo v prosvetni dvorani v Gorici, Korzo Verdi 13, telovadba za predšolske otroke vsak torek in petek od 16. do 17. ure s pričetkom v torek, 23. oktobra. Vpisovanje bo v petek, 19. oktobra ob 16. uri. Isti dan ob 15. bo, vedno v prosvetni dvorani, vpisovanje za pouk ritmične telovadbe in folklore za dekleta.

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi v nedeljo, 28. oktobra zaključni družinski izlet z avtobusom v Istro (Sežana, Buzet, Motovun, Pazin, Bale, Pulj, Opatija). Vpisani izletniki naj prinesejo s seboj na sedež veljavni potni list ali prepustnico z osebno izkaznico.

Kino

Gorica

VERDI 17.15—22.00 «La furia del vento giallo». C. Kuan in I. River. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

CORSO 16.45—22.00 «Bisturi, la mafia bianca». E. M. Salerno in G. Ferzetti. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

MODERNISSIMO 17.15—22.00 «Nel paradiso del piacere». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

VITTORIA 17.15—22.00 «Manson e la famiglia di Satana». C. Manson, S. Atkins. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

CENTRALE 17.00—21.30 «L'uomo dal cervello trapiantato». M. Carrè in Nicoletta Machiavelli. Barvni film.

Tržič

PRINCIPE 17.30—22.00 «La polizia è al servizio del cittadino?» Barvni film.

EXCELSIOR 16.00—22.00 «La pietra che scotta». Barvni film.

AZZURRO Zaprto.

Nova Gorica

SOČA «Normanski meč», italijanski barvni film ob 18.00 in 20.00

SVOBODA «Ni rož za agenta OSS 117», francoski barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Zvezda z juga», ameriški barvni film ob 20.00.

PRVAČINA «Pridite k nam na kavo», italijanski barvni film ob 20.00.

RENČE «Priznanje policijskega poverjenika», italijanski barvni film ob 19.00.

KANAL Prosto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Villa San Giusto, Korzo Italija 244, tel. 83538.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Alla Salute, Ul. Cosulich, tel. 72480.

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Cesare Cantarutti, Michele Desogus, Davide Medeot, Helena Furlanič, Enrico Gon, Leonardo Sgubin, Cristian Demarchi, Daniela Codermaz, Sabrina Visintin, Giulia Frugoni.

SMRTI: mehanik 40-letni Alfredo Zorzon, gospodinja 71-letna Maria Scolari vd. Voltini, upokojenec 79-letni Giacomo Morelli.

NA ENOTNI MANIFESTACIJI V NEDELJO

PREBIVALSTVO GRADIŠČA OBSODILO NOČNE FAŠISTIČNE MAZAČE ZIDOV

V Zdravščini nevarno fašistično središče

V nedeljo je bila v Gradišču velika enotna protifašistična manifestacija, ki jo je sklicalo županstvo ob sodelovanju vseh demokratičnih strank in združenj bivših partizanskih borcev. Do manifestacije je prišlo v znak protesta proti fašističnim provokatorjem, ki so nekaj dni prej s sramotilnimi napisi pomazali pročelja številnih javnih in zasebnih stavb v tem mestu, ki se ponaša s protifašistično tradicijo.

Običajni «neznanci» so na eni strani sramotili s svojimi napisi protifašiste, na drugi pa hvalili militaristični golpe v Čilu in izražali željo po podobnem posegu vojske tudi v Italiji. Poleg tega pa so se še podpisali z znaki Avanguardia nazionale in stranke MSI. «Neznanci» niso več taki, saj smo videli na zidovih Gradišča v nedeljo, poleg protestnih lepakov občine in protifašističnih strank tudi lepake levičarskih ekstraparlamentarcev, kjer so objavljena imena treh fašistov — mazačev, ki so zaposleni v tekstilni tovarni SNIA v Zdravščini. Prebivalstvo Gradišča je lahko bralo imena teh treh fašistov in policija lahko ugotovi, če so ti zares nočni mazači.

Tovarna SNIA v Zdravščini postaja sploh nevarno žarišče fašistične dejavnosti. To v skladu s politiko te družbe, ki je v Torviscosi, kjer je velika tovarna SNIA, ustvarila široko fašistično bazo za Spodnjo Furlanijo. V Zdravščino so pred časom naselili okrog dvajset delavcev z Juga. Sedaj spijo v nekaterih zasebnih sobah kar po več v eni sobi, vsi so včlanjeni v fašistični sindikat CISNAL. V hotelu «Alla stazione» v Zdravščini, ki je sedaj zaprt, nameravajo najbrž ustanoviti krožek CISNAL in tudi najti prostor za spalnice za nove naseljence, ki bodo seveda imeli vsi v žepu izkaznico tega sindikata. Že dejstvo, da so iz prve majhne skupine izšli nočni mazači, nas opozarja na dejstvo, da hočejo tu ustvariti fašistično bazo, iz katere bodo lahko v vseh naših krajih, in tu je nevarnost zlasti za slovenske kraje, ki so v neposredni bližini Zdravščine, nemoteno delovale fašistične škvadre.

Na nedeljskem zborovanju, ki je bilo v občinskem gledališču, so spregovorili župan Gradišča dr. Marizza, zastopnik KD Romano, zastopnik PSI poslanec Fortuna in zastopnik deželnega odbora ANPI Graziutti. Med številno publiko, ki je do kraja napolnila dvorano, smo opazili vidne člane komunistične partije, socialistične stranke, demokristjanske stranke, sindikatov in drugih množičnih organizacij. Vsi govorniki so ostro ožigosali delo fašističnih mazačev in povezali to njihovo delo s poskusi, da bi tudi pri nas ustvarili tak položaj kot v Čilu. Govorniki so tudi obsodili gnusno delovanje novopečenih fašističnih generalov v tej republiki Južne Amerike, kjer streljajo vse poštene demokrate.

Vlom v oratorij

Neznanci so v noči od sobote na nedeljo vdrli v oratorij cerkve na Majnici ter odnesli električna glasbila v skupni vrednosti 150.000 lir. Tatvino sta včeraj prijavila kriminalistični policiji 17-letni Aurelio Sonita iz Ul. Seminario 2 in 18-letni Gianni Citroni iz Ul. Michelstaedter 2. Oškodovanca sta policiji povedala, da so neznanci razbili okno in vdrli v oratorij, kjer imata fanta in nekateri njuni prijatelji zabavni orkester.

V KRMINU V NEDELJO PONOČI

Tatovi odnesli iz dveh zlatarn predmete za 1.300.000 lir vrednosti

Med potjo razbili stekleno okno cvetličarne

V Krminu so tatovi v noči med nedeljo in ponedeljkom odnesli iz dveh zlatarn dragocene predmete za 1.300.000 lir vrednosti. Poleg tega so razbili veliko steklo bližnje cvetličarne. Do sedaj ni še gotovo, da je podvige izvršila ista skupina, kaže pa, da je ta teza najbolj verjetna.

Približno ob dveh urah ponoči so se naznanci vtihotapili v zlatarno v Ulici Gorizia 16, ki jo upravlja Giovanni Clemente iz Krmina. V prostore so prišli skozi glavni vhod, potem ko so s krampom razbili ključavnico. V naglici, da bi jih kdo ne opazil, so odnesli zlatnine in drugih predmetov za 600.000 lir vrednosti.

Nekaj časa zatem je skupina s ponarejenimi ključi odprla vrata druge zlatarne, in sicer v Ulici Friuli 123, last 24-letnega Giovanija Romanuta iz Krmina. Tu so odnesli precej ur za 700.000 lir.

Nezadovoljni s podvigoma so v mestu razbili stekleno okno cvetličarne in se odpeljali dalje. Do sedaj nimajo karabinjerji iz Gradišča, ki vodijo preiskavo, nobenih elementov, da bi prišli na sled skupini, ki je opravila ta dejanja.

Mladenič iz Štandreža si je zlomil nogo

V tržiški bolnišnici se bo moral Martin Pavlin iz Štandreža, Mihaelova ulica 3, zdraviti 40 dni zaradi zloma desne noge.

Pavlin se je ponesrečil v nedeljo popoldne ko je v Križu igral nogometno tekmo med Juventino, za katero nastopa, in Vesno. Do nesreče je prišlo ko se je Pavlin zaletel v igralca nasprotne enajsterice.

OKROŽNO SODIŠČE V GORICI

Italijansko moko so izvažali v Sežano ter jo zopet uvažali preko Rdeče hiše

Predstavnika podjetij Variola iz Trsta in Colussi iz Petrignana oproščena

V petek popoldne in zvečer je bila pred okrožnim sodiščem v Gorici zanimiva razprava, na kateri so obravnali izvoz 4000 ton italijanske pšenice, ki jo je novembra leta 1968 izvozilo podjetje Variola iz Trsta preko Sežane v Jugoslavijo ter so jo potem ponovno uvozili za podjetje Colussi iz Petrignana pri Assissiju preko Rdeče hiše pri Gorici.

Na zatožni klopi sta sedela 59-letni Girolamo Variola iz Cordovada, ki je upravni delegat podjetja Variola iz Trsta in pa 59-letni Giacomo Colussi, iz Petrignana pri Assissiju ,ki je glavni ravnatelj tovarne keksov Colussi.

V obtožnici je rečeno, da sta začela in delno tudi izvedla navidezen izvoz 4000 ton italijanske moke v Jugoslavijo in jo potem s ponarejenimi dokumenti zopet uvozila kot jugoslovansko blago.

Ta trgovina je trajala do 18. novembra 1968, ko je davčna policija v Gorici končala zaslišavanje raznih goriških avtoprevoznikov, ki so blago prevažali. Iz izjav prevoznikov je razvidno, da so se sporazumeli pri prevozu moke iz Trsta preko Sežane in obeh Goric do Petrignana za ceno po 7500 lir za tono blaga.

V obtožnici je nadalje navedeno, da so se pri tem posluževali tudi nekaterih jugoslovanskih trgovskih podjetij za pridobitev potrdil o jugoslovanskem izvoru pšenice, kar so potem priložili k listinam pri ponovnem uvozu v Italijo.

Pri petkovi razpravi je Variola odločno zanikal svojo krivdo in dejal, da ni vedel, da so nameravali izvoženo moko zopet uvoziti za podjetje Colussi. Dodal je, da je podjetje Variola obsežno ter da imajo posamezni uradniki izvoznega oddelka veliko avtonomijo in daje on le splošna navodila za poslovanje. Izvoz moke v Jugoslavijo je bil izrednega značaja in podjetje Variola ni imelo poslovnih stikov s podjetjem Colussi.

V tem smislu je govoril tudi Giacomo Colussi, ki je poudaril, da njegovo podjetje ni imelo nikoli trgovskih stikov s podjetjem Variola iz Trsta, ker je predaleč zaradi prevoza in se bolj izplača kupovati potrebno pšenico in moko od bližnjih proizvajalcev. Ker je bila takrat v veljavi oprostitev carine, se je odločil na nakup moke v inozemstvu in pri tem ni ugotavljal, od kod prihaja moka, ter se je omejil le na posredovanje nekega podjetja iz Ljubljane in nekaterih drugih posrednikov.

Državni tožilec dr. Brenci je na osnovi obtožnice in po zaslišanju preko 20 prič predlagal za oba obtoženca po eno leto zapora in 200 tisoč lir globe za simuliran izvoz in uvoz ter po 8 mesecev zapora za poneverbo raznih dokumentov v zvezi s to mahinacijo, pri kateri je šlo za inkas posebne premije pri izvozu, ki bi jo morali potem pri ponovnem uvozu zopet vrniti, kar pa niso storili.

Branilci obeh obtožencev odv. Amigoni iz Trsta, Baccicchi in Ferlan iz Gorice so predlagali zanju oprostitev ker nista storila kaznivega dejanja, ali pa vsaj da dejanje ni kaznivo. V skrajnem primeru naj bi jima upoštevali amnestijo.

Po daljšem posvetu so sodniki zvečer nekaj pred 20. uro izrekli oprostilno razsodbo za prvo obtožbo ker ne gre za simuliran izvoz - uvoz. Oziroma, ker pri predloženih dokumentih ne gre za kaznivo dejanje.

I. M.

Prometne konice v Trstu, danes

Te fotografije so bile posnete v trenutkih največjega prometa v treh nevralgičnih točkah mesta.

So to slike, ki govore o novi podobi prometa.

Načrt za sprostitev prometa, ki se je začel konec julija s prvimi večjimi posegi, je pripomogel k temu, da je stekel promet osebnih avtomobilov ter javnih prevoznih sredstev.

Trst je tako začel vršiti tisto osnovno vlogo v prometu, ki mu jo novi sistem pripisuje.

Toda načrt še ni zaključen. Nadaljnji pomemben cilj je koordinacija vsega prometa s pomočjo elektronskega računalnika, ki je v fazi priprav.

Tržačani so dobro reagirali na nevšečnosti, ki so jih za sedaj te spremembe povzročile.

Vendar je potrebno vse njihovo umno sodelovanje, da bi se rešila še preostala vprašanja.

Tržaška občina zaupa v sodelovanje meščanov, da bi skupno izboljšali delovanje novega prometnega sistema.

Da se bomo laže vozili po Trstu

Tržaška občina, Odsek XIII, Oddelek za promet

RAZOČARANJE ČILSKE DEMOKRŠČANSKE DESNICE

Frei ne bo kmalu sedel na predsedniški stolček

Propadle so sanje o vrnitvi v palačo Moneda - Generali ne bodo zlahka dali vajeti iz rok - Pinochet trenutno najmočnejši Čilenec

«To je čas, ko moramo mi politiki molčati». Ta, ki je izrekel te besede, je Eduardo Frei, predhodnik pokojnega Allendeja na vladi, človek, ki je kot mrhovinar, zgolj iz neke patološke sle po oblasti in moči, pripravljal smrt svojega viteškega nasprotnika in Čila, da bi sebi ponovno utrl pot v predsedniško palačo Moneda. Danes je ta vodilni mož čilske demokristjanske desnice razočaran. Še pred kratkim je bil prepričan, da se ustvarjajo vsi pogoji za njegov povratek na predsedniški stolček. Zdaj so te njegove sanje padle v vodo. Čile se je čez noč spremenil v deželo, ki vodi svojo politiko brez politikov.

Samo štiri dni preden so zrušili Allendeja, je ambiciozni Frei izjavil: «Preučujem svoj povratek na oblast...». Ko je bil Allende umorjen, je bil prepričan, da se nahaja na pragu uresničitve te svoje največje, življenjske želje. Svojemu sinu v Londonu je telefoniral, da bodo izredne predsedniške volitve «najhitreje v šestih, najkasneje pa v 12 mesecih». Demokristjani so bili prepričani, da bodo prav oni legalizirali septembrski udar in ponovno prevzeli oblast najmanj za tri nadaljnja desetletja.

Generali in admirali pa so jih grenko razočarali, dasiravno so Frei in njegovi pristaši bili prepričani, da imajo med častniki močne pozicije. Šepetalo se je, da je «demokristjanski človek» general Pinochet, danes najmočnejši Čilec v uniformi in brez nje. Sicer pa številna dejstva govore, da generali niso imeli jasnega programa vladanja. Tako so najprej poslali člane kongresa na prisilni počitek, potem so se premislili in Kongres razpustili. Takisto so bile prve postavljene izven zakona marksistične partije, nato pa zaukazana splošna «politična tišina».

Eduardo Frei se je kot predsednik razpuščenega senata po dvodnevnem razmišljanju odločil za objavo javnega pisma. Iz tega pisma je razvidno, da je Frei do dna izpil čašo politične grenkobe in razočaranja. Čile je namreč ostal brez parlamenta, brez političnih strank, brez ustavnega predsednika, brez demokratično izvoljene vlade in brez otipljive perspektive glede splošnih volitev. Generali so začeli vladati s svojimi lastnimi dekreti. In to odkrito sporočili tradicionalnim politikom, da jim je potrebna «splošna politična tišina».

Frei pa zdaj priznava: «Danes ni naš čas». Drži pa, da generali niso merili z istim metrom levice in desnice, komunistov in demokristjanov. Vtem ko je bila levica za dolgo postavljena izven zakona, je ostalim «demokratičnim strankam» bila ponujena roka zavezništva. Vtem ko marksiste dan in noč preganjajo, njihove voditelje zapirajo in ubijajo, pa se generali sestajajo z demokristjanskimi prvaki, menda ne samo, da bi skupaj popili črno kavo ali viski. Torej ni moč reči, da bi vladajoča generalska klika bila politično brezbarvna.

Vsekakor pa je ta klika potrdila svojo vlogo brezkompromisnega antimarksista. Njeni pripadniki pa zdaj na ves glas zatrjujejo, kako so na svetovni fronti borbe «proti marksistični diktaturi in suženjstvu» odigrali avantgardno vlogo. Zato obtožujejo izključno samo Allendejevo gibanje za glavnega krivca vseh tegob Čila. Z vso naglico pripravljajo novo ustavo, ki bo prepovedovala dejavnost vseh političnih strank, ki «vodijo v nasilje in marksizem». Na udaru se je znašla celo tako imenovana «verbalna sabotaža», postavimo, objektivno ocenjevanje teorije marksizma.

Ko so generali poslali na počitek vse politične stranke, so to pojasnili z enostavno formulo — nacionalna obnova vodi prek nacionalne depolitizacije. Generali stoje na stališču, da bodo svojo poglavitno nalogo — ustvaritev ter okrepitev nove oblasti in resnično novega reda — hitreje ter zanesljiveje opravili brez klasičnih politikov. Vojska je zdaj v Čilu edina politična sila. Pomeni, da Čile nikakor ni ostal brez politike, ostal pa je brez politikov. Vse, kar se danes dogaja onkraj čilskih Andov, je izključno po želji in volji «politikov v uniformi».

Demokristjani in druge «demokratične stranke» pa niso povsem pasivni v svojih odnosih do generalov. Človek ima vtis, da se skušajo na kak način vriniti v no-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Obnovitev nemških kinematografov

Kinematografske dvorane v Zvezni republiki Nemčiji bodo nekoliko spremenile svojo podobo ali točneje povedano, strukturo. «Na vsak način moramo doseči, da bomo lahko razpolagali z večjim številom kinematografskih dvoran, ki bodo sodobno opremljene», je izjavil Wolfram Engelbrecht, predsednik nemškega združenja kinematografskih podjetnikov. «Kdor je pred nedavnim», je pojasnil, «obiskal Pariz, je lahko opazil, da so se tu vsi veliki kinematografi nekako zmanjšali. Razdelili so jih na tri, štiri manjše dvorane, in to zaradi tega, ker proizvajajo danes številne filme, ki ne pritegujejo več velikih množic, pač pa zanimajo le manjši krog gledalcev. Da bi lahko zadovoljili tudi te, je nujno poskrbeti za manjše in srednje dvorane, ki postajajo tako ne samo koristne, marveč potrebne».

Z drugimi besedami povedano, kinematografske dvorane se pač morajo nekako prilagoditi sodobnim strukturam filmske industrije. Domala vsi proizvajalci so danes sposobni izdelati drage filme spektakularnega značaja, ki jih potem predvajajo izključno v velikih dvoranah. Tako bi manjše in srednje ostale na razpolago za filme, ki bi zanimali manjše število obiskovalcev,

ZARADI IZBRUHA VOJNE NA BLIŽNJEM VZHODU

Pospešeno iskanje nafte tudi na Daljnem vzhodu

Kitajska nafto že izvaža, vendar je sama zelo malo porabi Večje možnosti v Indoneziji, pa tudi v Burmi in drugod

HONGKONG, 16. — Kakor je bilo pričakovati, se v zvezi z vojno na Bližnjem vzhodu vedno bolj oglašajo k besedi ljudje, ki se ukvarjajo z nafto in njenimi derivati. K besedi so se oglasili tudi ljudje, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo na Daljnem vzhodu, to se pravi v tistem delu Azije, kjer se je o nafti doslej bolj malo govorilo. Nafta ali tako imenovano «rčno zlato» je danes ena tistih pogonskih sil, brez katere si praktično ne moremo zamisliti življenja. Brez tega goriva bi občepelo nad 200 milijonov avtomobilov in okoli 40 odst. industrije. Kar se nafte tiče, Daljni vzhod ni doslej pomenil skoroda nič, Japonska kot močno razvita dežela pa je zaradi tega plačevala račun, ker je morala nafto oziroma petrolejske derivate uvažati iz oddaljenih vrelcev, prvenstveno z Bližnjega in Srednjega vzhoda, pa tudi iz Amerike. Sedaj pa so se strokovnjaki za iskanje petrolejskih zalog in za vrtanje vrelcev nekoliko podvizali. Strokovnjaki namreč v vsej naglici pripravljajo ali točneje dopolnjujejo «petrolejski zemljevid» .Daljnega vzhoda.

S tem delom so se strokovnjaki že dalj časa ukvarjali, trenutno stanje v svetu pa jih je spravilo v nekakšno mrzlico, kajti dvig cene nafte, nadalje spopad na Bližnjem vzhodu, pomanjkanje goriva v razvitem svetu, vse to je prisililo strokovnjake, da so se lotili iskanja nafte tudi tam, kjer doslej «črnega zlata» niso iskali. Logično je, da so pri tem iskanju oziroma pri začrtavanju zemljevida izkoristili tudi podatke, ki so jih zbrali s pomočjo umetnih satelitov, saj je znano, da posebne naprave v umetnih satelitih kažejo ali vsaj nakazujejo možnost obstoja najrazličnejših surovin na posameznih zemljepisnih regionih. Področje jugovzhodne Azije je eno tistih zemljepisnih področij, ki je bilo doslej glede tega zanemarjeno, ki pa pride sedaj v poštev.

Sicer pa je treba pri tem vendarle dodati, da je ta del sveta začel z iskanjem nafte že pred kakim letom in da Indonezija daje že okoli 50 milijonov ton nafte na leto, toda vsa ta dela so bila bolj sporadična in rekli bi skoraj že nekako stihijska, ne pa širše zasnovana in sistematična.

LR Kitajska je glede tega veliko bolj sistematična in čeprav je začela z raziskavanjem in črpanjem petroleja šele pred štirimi leti, je doslej napravila veliko, saj se njena letna proizvodnja naglo veča, tako da LR Kitajska, sicer v tej dejavnosti tako rekoč nova, more petrolej že izvažati, seveda na račun manjše porabe doma, saj je Kitajska motorizacija šele v povojih, industrija pa tudi še ne uporablja toliko nafte kolikor uporablja premog.

Iz vsega, kar smo doslej navedli, je logično, da daje Daljni vzhod razmeroma malo «črnega zlata». Če upoštevamo dejstvo, da so leta 1971 načrpali na vsem svetu že več kot 2 milijardi 350 milijonov ton nafte, je logično da je delež Daljnega vzhoda s svojimi sto milijoni ton nafte v letu dni, zares majhen. To pa ne pomeni, da bi morebitne možnosti ne bile večje. Posebno je glede tega zainteresirana Japonska kot potrošnik. Druge dežele Daljnega vzhoda pa so se lotile iskanja, da bi kot morebitni producenti prišle do večjih sredstev, saj je znano, da so azijska področja nerazvita in bi potrebovala velikanskih sredstev za nadaljnji razvoj.

Ker so na raznih področjih Daljnega vzhoda že odkrili ležišča nafte, v marsikateri deželi upajo, da bodo tudi pri njih odkrili ležišča «črnega zlata». Glede tega je najidealnejši primer — Indonezija. V Singapuru so že ustanovili nekakšno središče čistilnic nafte, ki bo predelovalo nafto z bližnjih področij. Istočasno nameravajo izkoriščati tudi podzemeljske pline, ki so jih odkrili v Indoneziji, pa tudi na drugih bližnjih področjih. Sicer pa je Indonezija nekako na pol poti med Srednjim vzhodom in Kalifornijo, to se pravi, da bi nafta, ki bi prihajala v ZDA s tega področja, bila nekoliko cenejša, ker bi bili manjši prevozni stroški.

Poleg Indonezije je vredno glede tega omeniti tudi Birmo. Tudi ta dežela se začenja pojavljati kot producent «črnega zlata». Ta dežela je sicer bila doslej skrajno zaprta, režim generala Newina ni maral preveč odpirati svojih vrat. Kaže pa, da so se tudi tu razmere nekoliko spremenile in da so nekatere tuje petrolejske družbe dobile dovoljenje, da smejo raziskovati področje in vrtati tako na obalah dežele kot tudi v vsem obalnem morju, to se pravi v teritorialnih vodah dežele.

Strokovnjaki menijo, da je pravzaprav vse obalno področje jugovzhodne Azije «zanimivo», kar se nafte tiče. Zato se zadnje čase vedno pogosteje srečujejo na teh področjih ekipe iskalcev nafte in tudi že vrtalne naprave, ki vrtajo v globine Birme, Tajske in tudi drugih dežel. Bangoška vlada je na primer razdelila svo-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Z nedeljskega slavja v Križu

V Križu so v nedeljo popoldne slavili pet let delovanja mladinske godbe, ki jo vidimo skupno z godbo PD «Slavec» iz Ricmanj

Predsednik PD «Vesna» Boris Košuta izroča spominsko plaketo kapelniku godbe Hermanu Sulčiču

Na slavju v Ljudskem domu je sodeloval mladinski zbor «Rdeča zvezda» iz Saleža

Na slavju je sodeloval tudi pevski zbor domačega PD «Vesna»

Kriška dekleta so mladim godbenikom pripela na prsi rdeče nageljčke

Filmi na televiziji

ANDREJ RUBLJOV NA KOPRSKI TV

Danes, v torek 16. oktobra, ob 20.30 bo koprska TV predvajala drugi del sovjetskega filma «Andrej Rubljov» (prvi del je bil na sporedu prejšnji torek). Film je v izvirniku z italijanskimi podnaslovi; delo je črnobelo, le zadnjih 15 minut (prizor ikone) je v barvah.

«Andrej Rubljov» je film, ki ga je leta 1966 režiral Andrej Torkovski (že avtor filma, ki je v Italiji izšel z naslovom «L'infanzia di Ivan» in katerega zdaj Tarkovski deloma zavrača). Pri scenariju je z režiserjem sodeloval drugi veliki sovjetski režiser, Andrej Mikhalkov - Končalovski. Film je bil nekaj let v Sovjetski zvezi prepovedan, potem je izšel brez nekaterih cenzuriranih prizorov. Uveljavil se je na festivalu v Cannesu, v Italiji pa ga še niso vrteli, čeprav ga je kupila Ceiad (medtem ko je Euro kupila naslednji film Tarkovskega, znanstvenofantastični «Solaris»). Kot smo spoznali iz prvega dela, gre za zelo lep film, postavljen v rusko 15. stoletje. Prikazuje nam umetnika in njegov protisloven odnos z zgodovinskim obdobjem.

Izbor tega filma potrjuje kvaliteto novejših filmskih sporedov koprske TV. Zadnje čase smo imeli tudi priložnost, gledati tri ameriške filme, ki so v Italiji težko dosegljivi: Garfeinov «Un uomo sbagliato», Millerjevo melodramo z Joan Crawford «La storia di Esther Costello» in komedijo Georga Stevensa iz leta 1942 «Un evaso ha bussato alla porta», čudovito politično metaforo z Ronaldom Colmanom, Caryjem Grantom in Jean Arthur. Radi bi pohvalili izbor teh redkejših filmov; italijanska televizija predvaja namreč po navadi običajnejše filme.

FILM BRATOV TAVIANI NA ITALIJANSKI TV

Jutri, v sredo 17. t.m., ob 21.20 na II. kanalu bo končno italijanska TV predvajala film bratov Paola in Vittoria Tavianija «San Michele aveva un gallo», ki je nastal kot koprodukcija med televizijo in državno proizvodnjo. Že tri leta čaka film na distribucijo. Pred kratkim se je uveljavil na Dnevih italijanskega filma v Benetkah kot eno izmed najboljših del novega italijanskega filma. Posebno dobra je v tem filmu interpretacija Giulia Brogija. Televizijsko predvajanje žal ne bo dopuščalo, da bi videli film v barvah; imeli pa bomo priložnost, videti barvno verzijo v enem izmed letošnjih večerov Tržaškega kinoforuma.

«San Michele aveva un gallo» je zgodba italijanskega revolucionarja - anarhista v koncu prejšnjega stoletja. Prikazuje nam različna pojmovanja boja v revolucionarni fronti, obenem pa dvome in osebno doživetje revolucionarja, ko ga oblasti več let zaprejo v ječo in ga tako prisilijo k pasivni samoti. Kompleksnost in pestrost tematike, poleg dosledne filmske oblike, postavijo film daleč nad nivo italijanskih političnih filmov.

S. G.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Odpovejte se tveganim pobudam. Z dobro voljo, ki jo imate, vam je uspeh zagotovljen. Prijeten večer.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne zapravljajte delovnih energij. Pazite na svoje besede. Potrebni ste počitka.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Če vam delo ne bo šlo od rok, ne izgubljajte poguma. V čustvenem pogledu veliko zadoščenje.

RAK (od 23.6. do 22.7.) V poklicnem delu se vam obeta lep uspeh, toda odločiti se bo treba. Postavite se po robu pretiranim zahtevam.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ostanite zvesti svojim sodelavcem, pa naj bo trenutni položaj temu nasproten. Popravite krivico, ki ste jo storili.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne bodite sebični in ne stremite samo za lastnimi uspehi. S svojo iskrenostjo si boste še pridobili.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Svoje interese branite samo z zanesljivimi sredstvi. Prijetno srečanje s prijateljem.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Izkoristite svoje organizacijske sposobnosti. Ogibajte se vseh sporov in bodite potrpežljivi.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Dan je ugoden za vse poklicne pobude. Dobra volja vaših najbližjih vas bo razvedrila.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Bodite v svojih poslovnih odnosih bolj sproščeni. Zadovoljili boste svoje samoljubje. Prijetno srečanje.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Skušajte čimbolj izkoristiti svoje uspehe. Skenili boste neko lepo prijateljstvo.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Na finančnem področju bo sreča na vaši strani. Neko čustveno razmerje bo odvisno samo od vaše zadnje odločitve.

E. M. Remarque: SENCE V RAJU

Vsak čas, vsaka dežela ima svoje sence. Tudi Amerika. Če danes pisatelj slika sence sodobne Amerike. vstaja pred nami gotovo drugačna podoba kot je podoba s sencami iz medvojnega časa. Morda se bo komu zazdelo čudno, da je tudi pri prikazu takratnega ameriškega življenja mogoče govoriti o sencah. Toda Amerika, pa četudi bi bila še takšen raj, je vedno imela svoje sence. Tudi leta 1943, 1944, 1945, torej tudi v času vojnega spopada, ko je v Evropi divjala vojna in so ljudje umirali v koncentracijskih taboriščih, v Ameriki pa je vladal navidezni mir s pravim blagostanjem v primerjavi z izmučeno in lačno Evropo. Kakšen je bil tisti čas? Kakšen je bil tisti svet? Kakšne so bile tiste sence?

O njih nam pripoveduje znani nemški pisatelj Erich Maria Remarque, eden najbolj znanih pisateljev protifašistov, plodovit pripovednik, borec proti nasilju in vojni, avtor številnih romanov. Bilo bi odveč, če bi avtorja romanov, ki jih pozna ves svet (Na zahodu nič novega, Slavolok zmage, Noč v Lizboni), podrobneje predstavljali našim bralcem. Res je sicer, da s svojimi popularnimi deli ni ostal vedno na umetniškem nivoju tistih tekstov, s katerimi je zaslovel, vendar pa je s svojim protimilitarističnim in protifašističnim stališčem, ki ga je jasno izražal v svojih tekstih, postal pisatelj, ki je vreden branja. In s svojimi teksti, polnimi zanimivih zgodb, tudi priljubljen pripovednik, ki so ga brali milijoni bralcev po vsem svetu.

Pisatelj, ki je pred nacisti pobegnil iz Nemčije in doživljal nato usodo begunca v svetu, je o vojni, nacizmu in tem, kako je neosveščeni svet pričakal eno in drugo, napisal dovolj odkritih besed, pa čeprav zavitih v prijetne ljubezenske zgodbe. Še posebno naivni so bili pri tem Amerikanci. Če so sicer Francozi nemške begunce strpali v taborišča in jih skorajda predali Nemcem, so Američani beguncem rahlo odprli vrata in pustili, da so le nekateri begunci iz Evrope v Ameriki rešili svoja življenja. Zato pa so doživeli toliko več bridkih in ponižujočih doživetij, ki so daleč stran od svetlih načel, s katerimi se Američani tako radi postavljajo. O teh ponižanjih in težavah evropskih beguncev v Ameriki nam torej kot o sencah v raju, pripoveduje Remarque.

Roman Sence v raju je, kot vsa Remarquova dela, avtobiografsko pobarvan. Glavna oseba romana je nemški novinar — pisatelj sam — ki se je pred nacisti zatekel najprej v Francijo, od tam pa na Portugalsko in slednjič v Ameriko. S skromnim znanjem jezika, brez denarja, z dovoljenjem za bivanje za tri tedne se je znašel v New Yorku v tretjem letu vojne. Kaj vse je tam doživel, kaj prestal, da je lahko ostal na svobodi, o vsem tem bo današnji bralec prebral mnogo resničnega in zanimivega. Bralec bo spoznal celo galerijo likov, predvsem nemških Židov, ki so tako ali drugače životarili v Ameriki, pa čeprav je bilo za Žide še kolikor toliko preskrbljeno. Glavni junak romana, novinar Robert Ross, ki ni Žid, temveč Nemec in ki je pobegnil iz Nemčije, pa ne gre v glavo Američanom, ki ga ne morejo razumeti. Ne njega, ne njegove pripovedi o nacistih, taboriščih in drugih strahotah, ki jih je preživel. Zato tudi Ross s težavo podaljšuje dovoljenje za bivanje, se s težavo prebija skozi življenje sredi ljudi, ki jim ne manjka nič česar, ki pa vendar nimajo posluha za bedne begunce iz starega sveta. Ross se ukvarja s preprodajo umetnin; slavni zdravniki iz Evrope morajo delati izpite in se morajo pustiti izkoriščati za 60 dolarjev na teden; eni spet igrajo dvomljive vloge pri mamilih in prostituciji. Toda najhujše je to, da niso več nikjer doma, ne v novem, ne v starem svetu. Konec vojne in propad nacizma tudi tistim, ki so še ostali in niso napravili samomora, ne prinese prave odrešitve. In tako tudi Ross, ki proti koncu vojne sicer zaživi bolje in doživi ljubezen, ki bi bila lahko odrešujoča, in ki se vseeno sam vrne v Evropo, doživi novo razočaranje. V starem svetu, v svoji domovini, kjer ga nihče več ne pozna, mora začeti znova.

Pripoved *Sence v raju* je v prežetni večini napisana v dialogih. Roman je zato malce utrujajoče berilo, večkrat se nam zdi tudi brezoblično dolgovezen in razvlečen. Mozaik neštetih ljudi in prikaz njihovih usod pa nam vendarle da zaokroženo sliko, ki je tudi za medvojno Ameriko precej senčna. Vendar pa pisatelju ni šlo samo za prikaz senčne Amerike, temveč tudi za prikaz osebnih tragedij ljudi. Ko knjigo odložimo in ko nam v glavi oživi zaokrožena podoba dežele in ljudi, ko spoznamo in razumemo pravo pisateljevo misel in idejo, nam je tekst še bolj drag. Če vemo, da je to tudi poslednji roman leta 1970 umrlega pisatelja in da je kot zvest prikaz pisateljevih idej izšel po smrti avtorja, pa še bolj.

Roman *Sence v raju* je v slovenščino lepo prevedla Stanka Rendla. Izdala pa ga je Cankarjeva založba v svoji znani zbirki Mozaik.

Sl. Ru.

RADIO TELEVIZIJA

TOREK, 16. OKTOBRA 1973

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

12.30 *Poljudna znanost*
Vohuni in komandosi v evropskem odporništvu
Sedmo nadaljevanje
13.00 *Slikanice:*
Gustavove prigode
Pasje življenje
V kraljičini službi
13.25 *Vremenska slika*
13.30 DNEVNIK
17.00 PROGRAM ZA OTROKE
Chihuahua
17.20 *Potovanje v Afriko*
Poljska slikanica
17.30 DNEVNIK
17.45 *Program za mladino*
POZOR NA ZASLON
Nagradno tekmovanje
18.45 *Nabožna oddaja*
19.15 *Poljudna znanost*
Arhitektura
19.45 *Športne vesti*
Italijanske kronike, Danes v parlamentu in Vremenska slika
20.30 DNEVNIK
21.00 I TRE CAMERATI
Po romanu Ericha Marie Remarquea priredili Giuseppe Benura, Insero Cremaschi ter Lyda Ripandelli
Drugo nadaljevanje
Robby in Pat, ki sta si izpovedala ljubezen, sta srečna. Posli treh vojnih tovarišev, ki so se vključili v novo življenje, se kar dobro razvijajo, pa čeprav se začenja oglašati tudi kriza, ki je zajela Evropo in svet okoli leta 1930. Stari avtomobil «Carla», ki so si ga trije «mehaniki» obmislili, uspe na neki dirki proti mnogo bolj kotiranim tekmecem. Pat se krepko vključi v družbo, kjer ji vsi dvorijo. Robby in Pat pa se na nekem plesu srečata z nekim dekletovim oboževalcem in tedaj postane Robby slabe volje, kar dokazuje njegovo ljubosumnost, hkrati pa se zaveda, da ne more dekletu nuditi tistega bogastva, ki so ji ga nudili dosedanji prijatelji. In ko se sredi noči pripit vrne domov, najde lepo Pat na stopnicah. In tedaj se razblinijo vsi njegovi dvomi in sta zato oba zelo srečna. Skleneta odpotovati na morje, Pat pa na predvečer zboli in Robby pokliče na pomoč Otta. Ta pripelje zdravnika, ki pa jima pove, da se Pat že dolgo zdravi in da bo ozdravela le, če bo šla v sanatorij. Kljub temu sta Pat in Robby srečna in to kljub temu, da je Nemčijo zajela inflacija.
22.15 ONEGA DNE
AVTOMOBILSKE CESTE NA NEBU
23.15 DNEVNIK
Danes v parlamentu, Vremenska slika in Šport

DRUGI KANAL

21.00 DNEVNIK
21.20 *Folk in pop Latinske Amerike*
OD ANDOV DO MEHIKE
22.15 V IMENU ZAKONA
UN COLPO INATTESO
TV film
Sam Danforth je zelo pošten in skrajno strog policijski funkcionar. Poverjena pa mu je naloga, naj preveri dejavnosti svojih ožjih sodelavcev, da bi ugotovil, kdo med njimi sodeluje z neko tolpo tatov in roparjev, ki gospodari v mestu. Preiskava se je začela v zvezi s prijavo nočnega čuvaja, ki je sporočil, da je opazil policijski avto, ki je z žarometi dajal znake tolpi, ki je ropala skladišče likerjev. V začetku policijski poročnik Danforth meni, da ima nočni čuvaj privide, toda raziskava vodi v povsem drugo smer. In to je hud udarec za poštenega poročnika, ki mora o rezultatih svoje preiskave poročati okrajnemu tožilcu, ki je na lastno pest izvedel drugo raziskavo.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

9.35, 11.00, 14.45, 15.55, 16.10 TV ŠOLA
10.40 in 15.35 RUŠČINA
17.45 *Branko Čopič:*
NOGE V ZLATU, GLAVA V BLATU
Tretji del TV priredbe
18.00 *Obzornik*
18.15 *Od zore do mraka:*
NAJBOLJŠI VOJAKI
18.50 *V temnem onkraju*
OBLIKE SAMOUNIČENJA
19.15 PŠENICA V SAHARI
Iz oddaje «Sredozemska srečanja»
19.45 *Risanka*
20.00 DNEVNIK
20.35 *Diagonale*
21.25 *Dostojevski:* BRATJE KARAMAZOVI
22.15 POROČILA

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

20.00 *Risanka*
20.15 POROČILA
20.30 ANDREJ RUBLJOV
Drugi del celovečernega filma
22.00 *Ena žena — ena dežela:* JANE FONDA

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 20.00 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Pratika; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Koncert; 19.20 Pravljice in pesmi; 20.00 Šport; 20.35 Menotti: Najpomembnejši človek; 22.55 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.30 Deželne kronike; 15.10 Program po željah; 16.20 Kulturni pregled; 19.30 Deželne kronike.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 8.30 Zbori in baleti; 9.00 Plošče; 11.15 Melodije; 11.30 La Vera Romagna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Plošče; 14.30 Mini juke box; 15.00 Beležke; 15.10 Polke in valčki; 16.40 Zborovsko petje; 17.00 Program za mladino; 17.45 Iz našega študija: pianist in fagotist; 18.00 Orkestri; 19.00 Zabavna glasba; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glasba v večeru; 20.45 Zborovsko petje; 21.30 Lahka glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.30 Četrti spored; 14.00 Strnjena komedija; 15.10 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Popoldanski spored; 17.55 Radijska nadaljevanka; 18.10 Koncert; 18.40 Program za mladino; 19.10 Sindikalno ekonomska panorama; 19.30 Nove ital. pesmi; 20.20 «Andata e ritorno» z Modugnom; 21.25 Verdijev «Simon Boccanegra».

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Kako in zakaj?; 8.55 Orkester; 9.10 Pred nakupi; 9.50 Radijska priredba; 10.05 Pesem za vsakogar; 12.40 «Alto gradimento»; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Plošče; 15.40 Glasbeno-govorni spored; 17.30 Posebna reportaža; 17.50 Telefonski pogovori; 20.10 «Noetova barka»; 20.50 Plošče.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Viottijeve skladbe; 12.20 Sodobna ital. glasba; 13.00 Glasba skozi čas; 14.30 Scarlattijev «Il trionfo dell'onore»; 16.00 Beethovnova Sonata št. 28; 16.45 Glasba in poezija; 17.35 Jazz; 18.00 Sopran in klavir; 18.45 O japonski ekspanziji; 19.15 Koncert; 20.15 Vaclav Kučera: «Lidice»; 21.30 Sodobna švicarska glasba; 22.15 Novi glasbeni teksti.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola: Pionirski list; 9.35 Jug. narodna glasba; 10.15 Plesni ritmi; 11.15 Z nami doma; 12.10 Zvoki in barve; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domači ansambli; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Igor Ozim; 14.40 «Na poti s kitaro»; 15.40 Grieg: Variacije; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 C. Seignole: Ogledalo; 17.10 Koncertni oder; 17.45 Družba in čas; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Z orkestrom Hans Carste; 18.30 V torek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Ansambel The Shadows; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 20.30 F. Puntar: «Športni dogodek»; 21.15 Melodije; 22.15 Popevke; 23.05 Neznani angleški poeti; 23.15 Novejša glasba Pavla Šivica.

Italijanska nogometna prvenstva

A LIGA

IZIDI

Bologna - L.R. Vicenza	4:0
Foggia - Cagliari	1:1
Fiorentina - Genoa	1:0
Lazio - Sampdoria	1:0
Milan - Cesena	1:0
Napoli - Juventus	2:0
Torino - Roma	1:0
Inter - Verona	3:1

LESTVICA

Lazio in Fiorentina 4, Inter, Napoli in Torino 3, Bologna, Cagliari, Milan, Roma in Juventus 2, Cesena, Foggia in Genoa 1, Verona in L. R. Vicenza 0, Sampdoria — 1

B LIGA

IZIDI

Avellino - Ascoli	2:2
Catania - Bari	1:0
Como - Varese	1:0
Novara - Palermo	1:1
Perugia - Brindisi	2:0
Reggiana - Brescia	1:1
Reggina - Arezzo	1:0
Spal - Parma	0:0
Taranto - Atalanta	0:0
Ternana - Catanzaro	0:0

LESTVICA

Novara 5, Varese, Ascoli, Catania, Como, Palermo, Parma in Brindisi 4, Brescia, Perugia, Ternana, Avellino, Spal, Reggina in Taranto 3, Arezzo 2, Atalanta, Bari, Catanzaro in Reggiana 1.

Prihodnje kolo

Arezzo - Ternana, Ascoli -Spal, Brescia - Novara, Brindisi - Como, Catania - Reggina, Catanzaro - Bari, Palermo - Taranto, Parma - Avellino, Ternana - Reggiana, Varese - Perugia.

A SKUPINA CLIGE

IZIDI

Belluno - Alessandria	1:0
Bolzano - Trento	1:0
Derthona - Seregno	2:1
Gavinovese - Clodia S.	1:0
Monza - Pro Vercelli	0:0
Padova - Legnano	1:0
Venezia - Savona	2:0
Solbiatese - Lecco	0:0
Triestina - Udinese	1:1
Vigevano - Mantova	2:1

LESTVICA

Venezia, Belluno in Monza 8, Pro Vercelli, Lecco, Alessandria in Mantova 7, Trento in Bolzano 6, Udinese, Padova, Gavinovese, Solbiatese, Triestina in Vigevano 4, Clodiasottomarina, Derthona in Savona 3, Legnano 2, Seregno 1.

Prihodnje kolo

Alessandria - Gavinovese, Belluno - Triestina, Clodiasottomarina - Derthona, Lecco - Monza, Legnano - Trento, Mantova - Solbiatese, Pro Vercelli - Savona, Seregno - Vigevano, Udinese - Padova, Venezia - Bolzano.

Totocalcio

Bologna - L. R. Vicenza	1
Foggia - Cagliari	X
Genoa - Fiorentina	2
Lazio - Sampdoria	1
Milan - Cesena	1
Napoli - Juventus	1
Torino - Roma	1
Verona - Inter	2
Novara - Palermo	X
Taranto - Atalanta	X
Ternana - Catanzaro	X
Triestina - Udinese	X
Pisa - Lucchese	1

KVOTE

13 — 1.179.900 lir
12 — 49.900 lir

OBVESTILA

SPDT obvešča, da je predsmučarska telovadba na Proseku vsak torek in petek od 17. do 18. ure v dvorani Prosvetnega društva.

DRUGE ŠPORTNE VESTI NA ŠESTI STRANI

NOGOMET — *V A SKUPINI C LIGE*

Deželni derbi se je zaključil z remijem

Boljša igra Tržačanov v drugem polčasu - Videmčani so si zapravili zmago v prvem delu igre

Triestina — Udinese 1:1 (1:1)

TRIESTINA: Cantagallo, Trabalza, Brusadelli, Soldo, De Luca, Fera, Bertoli, Truant (Lucchetta), Paganin, D'Alessi, Schillirò.

UDINESE: Zanier, Sgrazzutti, Bonora, Burlando, Zampa, Farina, Stevan, Martelossi, Pelizzari, Girelli, Peressin.

SODNIK: Lenardon iz Siene.

STRELCA: Pelizzari v 17. min., Paganin v 38. min.

V deželnem derbiju C lige je morala v nedeljo Triestina prepustiti točko Udineseju in to po tekmi, ki je bila v prvem polčasu v znamenju premoči gostov, v drugem pa domačinov.

Ne moremo pa reči, da je bila nedeljska tekma zelo zanimiva in privlačna. Tržačani so se sicer predstavili na igrišču pred številnim občinstvom trdno odločeni, da zmagajo, toda svoje premoči niso znali izkoristiti. Nasprotnik ni bil tako nevaren, da bi ga bilo nemogoče odpraviti. Toda med celotnim srečanjem je lahko računal na dobro sredino igrišča, ki je največ doprinesla k remiju Udineseja. Domačini pa so predvsem v prvem delu igre podlegli nasprotniku, ki je bil zelo učinkovit s streli od daleč. Cantagallo je moral najprej kloniti, nato pa ga je enkrat rešila vratnica, drugič pa je odbil žogo povsem po naključju. Tržaški napadalci pa so imeli težje delo in bili so tudi preveč netočni, da bi lahko zaposlili vratarja Zaniera. Gol izenačenja je dosegel Paganin, ki je pokazal izredno prisebnost, potem ko je videmski vratar odbil močan strel Schilliroja.

Najslabši sektor celotnega tržaškega moštva je bila obramba, kamor je Bonafin zopet vključil veznega igralca Brusadellija. Obrambni sektor je tako zelo zgubil na učinkovitosti, saj ni znal tržaški kapetan držati zvojega mesta in je tako del obrambe ostajal vedno odkrit. Tudi Soldo ni v nedeljo pokazal prevelike zanesljivosti, medtem ko sta zadovoljila De Luca in Fera. Sredina igrišča pa je slonela na D'Alessiju, ki se je po tritedenski izključitvi zopet vrnil v ekipo, vendar mu je manjkalo kondicije. Popoln polom pa je bil Truant, ki ga je trener v drugem polčasu zamenjal z mladim Lucchetto, ki je dobro opravil svojo nalogo.

To področje je tako precej zgubilo na učinkovitosti, saj ni Truant v prvem polčasu napravil popolnoma nič, kar bi lahko opravičilo njegovo vključitev v moštvo. Res je, da se je odlično izkazal v marsikateri tekmi, res pa je tudi, da je še največkrat popustil.

Napad je slonel na trojici Bertoli, Paganin, Schillirò. Prvič je v napadalni vrsti nastopil na prvenstvenem srečanju Paganin, ki je takoj pokazal svoje realizatorske sposobnosti in tudi precej iznajdljivosti. Vseeno pa se mu pozna, da ni še vajen igrati v C ligi. Bertoli je kot vedno zadovoljivo opravil svojo nalogo, medtem ko je še vedno izven kondicije Schillirò.

Udinese pa se je predstavil v precej drugačni luči kot v lanskem prvenstvu. Predvsem so Videmčani še ne pripravljeni za nastope. Največ napak je morda napravil napad, ki si je zapravil celo vrsto priložnosti za gol.

Radi

Na vrhu lestvice je prišlo do menjave. Monza je remizirala in zgubila točko, pridružili pa sta se ji Venezia in Belluno, ki je proti pričakovanjem premagal Alessandrijo. Vodeči trojici sledijo s točko zaostanka še štiri ekipe, med katerimi je Alessandria, ki se že drugo leto pripravlja za prestop v B ligo, vendar zaenkrat brez uspeha. Nekje na polovici sta v družbi drugih štirih ekip tudi Triestina in Udinese, ki letos ne najde pravega ritma.

ATLETIKA

V SOBOTO V TRSTU

Udovič drugi v metu kopja

V soboto zvečer je tržaški atletski klub S. Giacomo priredil meddeželno atletsko tekmovanje za pokal «Pina Gall». Dež in mraz sta preprečila večjo udeležbo, nekaj dobrih rezultatov pa je le bilo.

Slovenske barve sta branila samo Udovič in Ruzzier v metu kopja.

Borovec je osvojil odlično drugo mesto z metom 60,92 m, Ruzzier pa je bil v šibki konkurenci četrti, z zelo slabim metom 44,20 m. Zmagal je De Franzoni z rezultatom malo nad 63 metri.

Na istem tekmovanju je Tržačan Tassini pretekel 400 metrov v odličnem času 49"9, Siega iz Tržiča je skočil v daljino 7,17 m, Beraldo pa je disk poslal 50,20 m daleč.

k. b.

BALINANJE

Na zahodnokraškem področju 13. SŠI

Zmaga Vesne

V sredo zvečer je bilo na balinarskih stezah v Križu v organizaciji PD Vesna kvalifikacijsko tekmovanje v balinanju za zahodnokraško področje 13. SŠI. Vpisanih je bilo sedem dvojic, tekmovanja pa se je udeležilo le šest parov, in sicer dve ekipi PD Vesna in štiri ekipe Krasa. Žreb je določil, da sta se že v prvem kolu srečali najboljši ekipi: poznejša zmagovalca tekmovanja Bogatec in Blaževič sta premagala Krasovo dvojico Budin — Gruden z najtesnejšim izidom 11:10 in ta tekma je bila vsekakor vredna finala. Vsa ostala srečanja so potekala brez presenečenj in Vesna je zasluženo osvojila končno prvo mesto.

IZIDI

R. Pahor in S. Furlan (Kras) — J. Gruden in M. Doljak b.b. 2:0
Marcucci in Švab (Vesna) — Milič in Blažon (Kras) 11:4
Bogatec in Blaževič (Vesna) — J. Budin in S. Gruden 11:10
Simoneta in Kobal (Kras) — Pahor in Furlan (Kras) 11:2
Bogatec in Blaževič — Marcucci in Švab 11:0
Bogatec in Blaževič (Vesna) — Simoneta in Kobal (Kras) 11:1

KONČNA LESTVICA

1. Bogatec Ignacij in Silvan Blaževič (Vesna)
2. Simoneta Josip in Kobal Anton (Kras)
3. Marcucci in Švab (Vesna)
4. Pahor in Furlan (Kras)

- bs -

NOGOMET — *V 1. KOLU 3. AMATERSKE LIGE*

ENAJSTERICE OLIMPIJE, PRIMORCA IN SOVODENJ POSPRAVILE V NEDELJSKEM KOLU VES IZKUPIČEK

Poražena sta bila doberdobska Mladost in podlonjerski Union

Olimpija — Bar Veneto 3:0

OLIMPIJA: Buzzai, Husu, Trampuž (Milič), Kocjan, Delise, Blažina, Daneu, Černjava, Verginella, Manzutto, Pertot.

BAR VENETO: Sabadin, Saro, Baiocco, Bisiacchi, Rossit, Cavalli, Viceconte, Visintin, Pizzarello, Fortini, Baiocco A.

STRELCI: v 35. min. p.p. Černjava, v 15. min. d.p. Blažina in v 20. min. Černjava.

V prvenstvu 3. kategorije (skupina P) je Olimpija iz Gabrovca dobro startala in je ekipi Bar Veneta iztrgala obe točki. Nasprotnik je bil, če gledamo na rezultate lanskega prvenstva, sicer šibek, vseeno pa je bilo opaziti v vrstah Olimpije več smisla za skupno igro in za gol, kot v minulem prvenstvu. V prvem polčasu, ko je igrišče še dopuščalo normalno igro (v drugem polčasu se je ulil namreč dež, ki je spremenil igrišče v pravcato lužo) smo bili priča nekaterim hitrim in lepim akcijam, vendar so si Verginella, Černjava in Daneu zapravili stoodstotno priložnost, deloma po lastni krivdi, deloma zaradi res dobrega vratarja gostov, ki se je izkazal z učinkovitimi posegi. Nemočen pa je bil vratar v 35. min., ko je Černjava prvič zadel z enajstmetrovko, ki jo je sodnik dosodil zaradi zrušenja Blažine v kazenskem prostoru. Gol je dal Olimpiji še več poleta, toda brez vidnih uspehov. V drugem polčasu je sodnik ob prvem nalivu prekinil igro za nekaj minut. Takoj po nadaljevanju si je Blažina s požrtvovalnostjo priboril žogo na robu kazenskega prostora in močno streljal v levi kot. Bil je to drugi gol. Nekaj minut zatem je padel še tretji. Strelec je bil zopet Černjava, ki je s kakih 20 m z diagonalnim, srednjevisokim strelom premagal vratarja.

E. K.

Primorec — Virtus 2:0 (0:0)

PRIMOREC: Kralj Vladimir, Sosič, (d. p. Stranjščak), Sluga, Papatico, Križmančič, Možina Doro, Kralj Pavel, Čuk, Kralj Boris, Možina Valdi, Saina, 12 Kante, 14 Kralj Renato.

VIRTUS: Pischiutta, Ghersetti, Corsi, Giotto, Capitanio, Schiener, Mosetti Franco, Mosetti Giorgio, Billia, Ballarin, Pierri.

STRELCA: v 25. min. d. p. Možina Valdi, v 28. d. p. Kralj Pavel.

KOTI: 7:3 za Primorca.

Gledalcev približno 50; sodnik Ricia iz Trsta.

Primorec je v 1. kolu na blatnem igrišču v Padričah gladko odpravil tržaški Virtus. Trebenci so pokazali zelo dobro telesno pripravo. Bili so nekoliko slabši tehnično. Medtem ko so v prvem polčasu le nadzorovali igro, so v drugem začeli bolj napadati. Tržaški Virtus se je pokazal kot solidna enajsterica. V prvem polčasu je bil enakovreden Primorcu, v drugem pa je nekoliko popustil zaradi pomanjkanja kondicije.

V začetku se je igra odvijala predvsem na sredini igrišča. Obe enajsterici sta imeli priložnost, da povedeta a je nista znali izkoristiti. Lepo priložnost je imel v 22. min. Boris Kralj, a vratar mu je z drznim posegom preprečil strel.

V drugem polčasu je začel Primorec pritiskati na vrata gostov. Trebenski napadalci so si zapravili tudi nekaj izrednih priložnosti, a só vseeno povedli v 25. min. z lepim strelom Valdija Možine. Virtus se je po tem golu vrgel v napad, da bi izenačil. V 28. min. pa je Primorec v protinapadu podvojil s Pavlom Kraljem. Od tedaj dalje so domačini začeli le nadzorovati igro. Tržačani so nekoliko pritisnili, da bi znižali rezultat. V 43. min. bi jim to skoraj uspelo, ko je sodnik dosodil enajstmetrovko (zaradi Križmančičevega prekrška v kazenskem prostoru). Streljal je Pierri, levo krilo, a žoga se je le dotaknila vratnice in skončala izven vrat.

Po tekmi je trener Virtusa Ferruccio D'Agri izjavil, da je Primorec tokrat prikazal dober nogomet.

Bruno Križmančič

Union — Libertas Prosek 2:3

Podlonjerski Union je v prvi tekmi tretje amaterske lige doživel tesen poraz proti proseškemu Libertasu, potem ko je že vodil z 2:1. Podlonjerci so morda nekoliko preveč podcenjevali nasprotnika in so po prihodu v vodstvo popustili, tako da so Prosečani z lahkoto nadoknadili zamujeno in realizirali dvakrat zaporedoma. Start Uniona v letošnjem prvenstvu je bil tako na domačem igrišču slab, kljub precejšnjim menjavam v moštvu.

Mladost — Libertas Tržič 2:4

MLADOST: Zanier, Jarc, Uljan, Devetak, Ferfolja, Doncovio, Pahor, Peric, Gergolet, Marizza (Vianelli), Cotič.

LIBERTAS: Rebula, Natali, Fedel, Tartato, Dorigo, Bernardini, Frausin, Ballaminut, Ceglia, Dapas, Gardina.

SODNIK: Deros.

STRELCI: v 7. min. Ceglia, v 47. Tartato, v 65. Doncovio, v 76 min. Ceglia, v 80. min. Cotič, v 87. min. Gardina.

Na domačih tleh so v nedeljo doberdobski nogometaši v 3. kategoriji ostali praznih rok. Gostujoči Libertas iz Tržiča je na blatnem igrišču predvajal lepšo igro, medtem ko so Doberdobci igrali bolj osebno in na takih igriščih je taka igra neplodna.

Takoj v začetku so gostje prišli v vodstvo in so ga obdržali ves prvi polčas. Napadi domačinov so bili preveč sterilni, da bi ogrožali vratarja Libertasa, ki je imel v tem delu igre zelo malo dela.

V drugem polčasu so gostje najprej utrdili rezultat z enajstmetrovko, ki jo je streljal Tartato. Omeniti je treba, da so Tržičani imeli na razpolago še drugo enajstmetrovko, katero pa je vratar Doberdoba ubranil. Doberdobci so prišli do prvega gola tudi s strelom z enajstih metrov. S tem golom se je upanje domače ekipe do izenačenja povečalo. Zaigrala je bolje, a ni imela dovolj sreče. Po tretjem golu gostov je Cotič dosegel drugi gol za doberdobsko ekipo. V zadnjih minutah igre so gostje še bolj povečali rezultat z golom Ceglie.

Sovodnje — Falco 2:1

SOVODNJE: Marson, Batistič, Collini, Gruden, Ferfolja, Petejan, Kovic, Sambo, Florenin, Marson B., Trampuž.

FALCO: Macchi, Pacorig, Peric, Mores, Baule, Cragnolli, Pensabene, Fumis, Moretti, Mazzarini, Del Ponte.

STRELCI: v 44. min. p.p. Fumis, v 16. min. d.p. Kovic in v 41. min. Collini.

Na domačem igrišču so Sovodenjci premagali močno ekipo Falca, ki je v lanskem prvenstvu zmagala v svoji kategoriji, zaradi notranjih težav pa je ekipa zavrnila prestop v višjo ligo.

V začetku tekme so gostje ostreje napadali in so predvajali lepšo igro, za kar so si zaslužili zadetek. Seveda, je po golu Falca bil odgovor domačinov takojšnji in se je igra spreobrnila v korist slovenskih nogometašev, ki so v začetku drugega polčasa izenačili rezultat ter so ob koncu tekme prešli v vodstvo. Za to težko zmago je treba pohvaliti vse sovodenjske igralce, ki so z veliko požrtvovalnostjo in voljo uspeli premagati močno ekipo.

Davorin

Jugoslovanska nogometna prvenstva

2. ZVEZNA LIGA — ZAHOD

IZIDI

Osijek - Karlovac	6:1
Maribor - Šibenik	1:0
Dinamo (V) — Rijeka	0:2
Mercator - Dinamo (P)	1:0
Crvenka - Spartak	0:0
Mura - Igman	1:1
Kozara - Iskra	1:1
Bačka - Novi Sad	3:1
Famos - Leotar	2:3

LESTVICA

Rijeka 17, Osijek 14, Bačka, Novi Sad, Dinamo (P) in Mercator 10, Famos in Leotar 9, Dinamo (V), Igman, Crvenka, Iskra, Karlovac in Mura 8, Maribor in Spartak 7, Kozara 6 in Šibenik 5.

Prihodnje kolo

Karlovac - Mura, Šibenik - Osijek, Rijeka - Maribor, Dinamo (P) - Dinamo (V), Crvenka - Mercator, Igman - Kozara, Iskra - Bačka, Novi Sad - Famos, Spartak - Leotar.

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

IZIDI

Drava - Nafta	2:3
Slavija - Šmartno	2:0
Kovinar - Koper	1:1
Ilirija - Železničar	2:3
Izola - Aluminij	4:2
Slovan - Ljubljana	1:1
Kladivar - Rudar	:2

LESTVICA

Slavija 12, Rudar 11, Slovan 10, Železničar, Nafta, Kladivar in Koper 9, Ljubljana 8, Izola in Kovinar 7, Ilirija in Aluminij 6, Šmartno 5 ter Drava 4.

Prihodnje kolo

Rudar - Drava, Ljubljana - Kladivar, Aluminij - Slovan, Železničar - Izola, Koper - Ilirija, Šmartno - Kovinar in Nafta - Slavija.

ZAHODNA CONSKA LIGA

IZIDI

Usnjar - Sava (K)	0:2
Vozila - Tolmin	3:2
Triglav - Jadran	4:2
Tabor - Tržič	0:1
Sava (T) - Adria	1:1
Primorje - Litija	2:1
	(prek. v 78. min.)

LESTVICA

Vozila 13, Triglav 10, Litija in Sava (K) 9, Tabor in Jadran 7, Tržič in Adria 6, Sava (T) 5, Usnjar 4, Tolmin in Primorje 3

Prihodnje kolo

Sava (K) - Litija, Adria - Primorje, Tržič - Sava (T), Jadran - Tabor, Tolmin - Triglav, Usnjar - Vozila.

ATLETIKA — **V NEDELJO NA KOLONJI V OKVIRU 13. SŠI**

Oskar Grgič najboljši v teku na 1500 m

Ostali zmagovalci: Mira Grgič, Andrej Križnič, Marija Dell'Anno, Neva Zidarič, Mario Grmek, Gvido Neubauer - V štafetah zmagali Kras, Adria in Sloga - Dež oviral zadnji del tekmovanja

Pričakovanega navala članov in članic v drugem atletskem dnevu SŠI, žal, ni bilo. Nekoliko boljše vreme kot v soboto, je na šolski stadion v Kolonji privabilo le nekaj več tekmovalcev, ki pa niso pokazali posebno dobrih rezultatov. Vzroka za nizko tehnično raven sta v bistvu dva: velikanska večina udeležencev se ukvarja z atletiko le ob priložnosti SŠI, pravi atleti pa so sedaj, na samem koncu sezone, izven forme in zaradi potreb društev v splošni lestvici nastopajo skoraj v vseh panogah. Tekmovanje je bilo tako skoraj atletski mnogoboj, seveda, brez skupnih posameznih lestvic.

Tehnično je bil najzanimivejši tek na 1500 metrov. Po pričakovanju ga je v svojo korist odločil Oskar Grgič. Lepi so bili teki na 100 metrov za člane. Že v predtekmovanju je lažjo premoč pokazal Grmek, v finalu pa bi kmalu prišlo do presenečenja. Start je čudovito uspel Ruzzieru, ki je imel po 50 metrih teka gotovo tri metre naskoka nad vsemi. V drugem delu pa je Grmek s sproščenim tekom razliko nadoknadil in je prepričljivo zmagal. Žrtev je bil Branko Grgič. Trenutek zmede ga je privedel do misli, da gre za napačen start. Vstal je iz blokov in videl, da so drugi že v polnem teku. Zapodil se je za njimi brez upanja in se je razočaran uvrstil na šesto mesto. Grgič bi bil verjetno najnevarnejši nasprotnik zmagovalca.

Dokaj dober je bil met krogle za člane, rezultati pa so bili doseženi s 5-kilogramsko kroglo.

V ženski konkurenci je mladinka Dell'Anno ponovila zmago v skoku v daljino s skoraj enakim rezultatom kot v soboto. Dokaj hiter je bil tudi tek na 100 metrov.

Troboj mladink je osvojila Mira Grgič. Odločilen za njeno zmago je bil zelo hiter tek na 80 m. Manjše presenečenje je komaj četrto mesto Loredane Kralj. Lanska zmagovalka je dobro tekla na 80 metrov, razmeroma slabo pa metala kroglo, ki je njena močna panoga.

REZULTATI

Troboj — mladinke:

1. Grgič Mira (Sloga) točk 1398
2. Baldassi Kristjana (Polet) 1348
3. Benčina Suzana (Sloga) 1158
4. Kralj Loredana (Sloga) 1154, 5. Ban Jana (Kontovel) 1076, 6. Čuk Ana (Sloga) 738.

Višina — člani:

1. Križnič Andrej (Polet) 155 cm
2. Klobas Robi (Adria) 155 cm
3. Švab Duško (Cankar) 155 cm
4. Sosič Adrijan (Polet) 150 cm, 5. Starc Peter (Kontovel) 150 cm, 6. Čač Robert (Adria) 140 cm.

Daljina — članice:

1. Dell'Anno Marija (Kras) 4,01 m
2. Rupel Majda (Kontovel) 3,83 m
3. Majovski Ksenija (Kont.) 3,65 m
4. Zidarič Neva (Kras) 3,65 m, 5. Kalan Ingrid (Bor) 3,59 m, 6. Starc Alenka (Kontovel) 3,51 m.

100 m — članice:

1. Zidarič Neva (Kras) 14"1
2. Kalan Ingrid (Bor) 14"3
3. Rupel Majda (Kontovel) 15"0
4. Starc Alenka (Kontovel) 15"4, 5. Kobal Darja (Kras) 15"7, 6. Štubelj Majda (Kras) 15"8.

1500 m — člani:

1. Grgič Oskar (Gaja) 4'44"
2. Ruzzier Fabij (Adria) 5'10"
3. Kobal Valter (Kras) 5'12"
4. Benčič Robi (Adria) 5'30"8, 5. Suhadolc Peter (Polet) 5'35"1, 6. Križman Bruno (Adria) 5'35"5.

100 m — člani:

1. Grmek Mario (Adria) 11"8
2. Ruzzier Fabij (Adria) 12"0
3. Križnič Andrej (Polet) 12"4
4. Sosič Adrijan (Polet) 12"7, 5. Grisoni Fulvij (Gaja) 12"9, 6. Grgič Branko (Gaja) 14"6.

KONČNE EKIPNE LESTVICE

Moški:

Adria 62, Kontovel 39, Polet 31, RMV in Gaja 26, Kras 19, Bor 17, Cankar in Skavti 10, Breg 6, Primorec 5, Škamperle 1.

Ženske:

Kras 97, Kontovel 37, Sloga 20, Adria 14, RMV 13, Bor 7, Cankar 6.

SKUPNA LESTVICA

1. Kras	116
2. Kontovel in Adria	76
4. Rod modrega vala	39
5. Polet	31
6. Gaja	26
7. Bor	24
8. Sloga	20
9. Cankar 1	16
10. Skavti	10
11. Breg	6
12. Primorec	5
13. Škamperle	1

Krogla — člani:

1. Neubauer Gvido (Bor) 12,95 m
2. Grgič Branko (Gaja) 12,10 m
3. Štoka Boris (Kontovel) 12,00 m
4. Starc Peter (Kontovel) 11,84 m
5. Ruzzier Fabij (Adria) 11,82 m
6. Križnič Andrej (Polet) 11,70 m

4 x 100 m — članice:

1. Kras (Dell'Anno, Štubelj, Kobal, Zidarič) 62"1
2. Kontovel (Starc, Ban, Rupel in Majovski) 66"3

4 x 100 m — mladinci:

1. Adria (Koren, Francia, Klobas, Grmek) 53"8
2. RMV (Košuta, Volk, Lorenzetto, Bufon) 55"0
3. Kontovel (Lisjak, Štoka, Regent, Nabergoj) 56"8

4 x 100 m — mladinke:

1. Sloga (Kralj, Čuk, Benčina in Grgič) 63"0
2. Kontovel (Rupel, Ban, Majovski, Starc) 66"0

4 x 100 m — člani:

1. Adria (Ruzzier, Kapič, Klobas, Grmek) 50"8
2. Polet (Križnič, Guštin, Ferluga, Sosič) 51"2
3. Adria 2 (Močilnik, Čač, Francia, Koren) 55"8
4. Kontovel 57"5

K. B.

NOGOMET

V D LIGI

Pro Gorizia zasluženo na tretjem mestu

Pro Gorizia — Arco 2:0

PRO GORIZIA: Magris, Sdrigotti, Germi, Zoratti, Tominovi, Furlani, Ridolfi (Bianco), Battistutta, Momesso, Barile, Omizzolo.

ARCO: Bettoni, Reniero, Danegoni, Tomasini, Viola, Amistodi, Arisi, Angeli, Luterotti (Rosè), Degani, Danese.

STRELEC: v 36. p.p. in v 18. min. d.p. Omizzolo.

SODNIK: Sarti iz Modene.

Prisotnih približno 2.000 gledalcev; slabo in blatno igrišče.

Z nedeljsko zmago nad Arcom si je Pro Gorizia zasluženo zagotovila trenutno tretje mesto na skupni lestvici za Anaunejem (8 točk) in Mestrino (7). Tekma je potekala skozi vseh 90 minut igre enosmerno, v stalnem napadu Goričanov, ki so (kljub slabemu igrišču) prečvajali zelo dobro igro, predvsem v napadu, kjer sta bila Omizzolo in Ridolfi najboljša. Kot posebnost naj povemo, da je bil goriški vratar Magris le enkrat ogrožen, ko je branilec Pro Gorizie Zoratti nerodno odbil žogo in bi kmalu povzročil avtogol.

Že v prvih minutah igre je prišlo do nadvlade Goričanov, ki so z nenehnim streljanjem v vrata spravili v zadrego vso obrambo. Prvo nevarno akcijo za Arco smo videli v 7. min. ko je po močnem strelu Ridolfija vratar Bettoni ubranil žogo. Akcija je sledila akciji in v 21. min. Omizzolo, sam pred vrati ni utegnil poslati žoge za vratarja.

Po teh napadih je gol že visel v zraku. In res, nekaj minut pozneje je Omizzolo močno streljal proti Bettoniju in — gol. Arco sploh ni reagiral. Nekaj minut pred koncem igre je streljal Momesso prosti strel s približno 35 metrov. Vratar gostov je za las poslal žogo v kot.

V drugem polčasu je bila slika igre vedno ista. Pro Gorizia ni popuščala in vse akcije so se odvijale na sredini igrišča Arca. V 18. min. je padel drugi gol. Z desne strani igrišča je pritekel branilec Sdrigotti, ki je takoj podal na sredino Omizzolu. Ta je ukanil tri igralce in neubranljivo streljal proti vratom. Ob drugem golu so postali Goričani bolj previdni in so zaigrali bolj umirjeno, saj jim zmaga ni mogla več uiti.

Rudi Pavšič

TOTIP

1. —	1.	Unno	X
	2.	Medoc	X
2. —	1.	Marcus Deux	2
	2.	Oslop	1
3. —	1.	Giambattista	X
	2.	Mindigh	2
4. —	1.	Abetella	X
	2.	Billyblu	2
5. —	1.	Parsifal	2
	2.	Bangkok	1
6. —	1.	Karthum	2
	2.	Musin	X

KVOTE

12 — 616.970 lir
11 — 36.100 lir
10 — 4.800 lir

SPECTATOR:

44.

MAFIJA VČERAJ in DANES

Bandi Greco in La Barbera (za katero je stal Profaci) sta se v zadnjem času borili na nekaj sektorjih: okoli tržnic sadja in zelenjave, okrog kontrole nad ribami (s čimer je tesno povezano tihotapstvo tobaka z ribiškimi ladjami) ter okrog novih poslopij in tovarn. V vsem tem sta Giuseppe Di Peri in njegov sin Giovanni (v bandi Greco) igrala veliko vlogo.

Ne da bi se ozirali na vse, kar se je bilo dogajalo poprej v teku več let, se je, samo da bi prikazal dogajanje med obema mafijama v teku šestih mesecev, neki italijanski list moral poslužiti tabelarnega sistema prikazovanja, ker bi drugače sploh ne bilo nič niti malo razumljivo.

V teh šestih mesecih 1963. leta, do pokola z eksplozijama giuliet, je bilo 22 epizod. Vse te so streljanja, ugrabitve, skrivnostna izginotja, eksplozije dinamita, zasede, sabotaže itd. Morda je najpomembnejše naslednje:

17. januarja 1963 je izginil brez sledu Salvatore La Barbera, ki se je imel za šefa bande (eksponent ameriškega gangsterja Profaca). Njegovo «giulietto» so našli čisto zažgano na nekem polju pri Agrigentu. Razglasili so ga za mrtvega. Umor pripisujejo rivalski bandi Greco (kateri pripada paralizirani De Peri).

12. februarja ob zori je eksplodiral dinamit v hiši Salvatora Greca in bila je popolnoma porušena, toda banda se je prevarala: v hiši ni bilo nikogar. To tolmačijo kot prvi odgovor šefu bande Grecu za smrt šefa druge bande Salvatora La Barbere.

19. aprila je v samem središču Palerma potekala bitka z brzostrelkami med člani obeh band in to v neki ribarnici, v kateri je bil Angelo La Barbera, sin izginulega šefa bande. Banda Greco je prišla, da bi ga likvidirala, toda pobegnil je. Vendar pa je bil 24. maja ponovno napaden in ostal je hudo ranjen, in to celo v Milanu, kjer ga je iskala druga banda.

Med tem in krog tega pa je bila še cela vrsta umorov, ranitev in izginotij. Samo umorov je bilo 28! Toda nikoli se niso niti za umore niti za vse ostalo obračali na policijo! To je še posebej značilno za te krvave dogodke na Siciliji. Družine tako «izginulih» nosijo črnino, vedo, da so mrtvi. Vse je pod starim mafijskim zakonom molka. Nikoli ni prič za nič, sleherni se boji povedati, kar ve, kar je bil videl ali slišal. Nihče ne išče «izginulih». V tem je moč band.

V celi vrsti vsega omenjenega prihaja kot vrhunec eksplozija dveh avtomobilov, polnih dinamita, ki je bila namenjena paraliziranemu Di Periju in njegovi družini. To je skupina La Barbere namenila vidnemu *bossu* skupine Greco. Oko za oko, zob za zob! Pa poglejmo, kaj se dogaja:

Di Peri, čeprav paraliziran, kateremu je bila namenjena strašna smrt, takoj po eksploziji brez sledi izgine skupaj s sinom. Zakaj? Zato, da bi mu ne bilo treba odgovarjati v policijski preiskavi, a morda tudi zato, ker se je zavedal, da vsega še ni konec in da ga morda med potjo na policijo ali v njenih prostorih — čaka smrt iz rok tekmecev.

Presenečali so tudi prejšnji dogodki (28 mrtvih v Palermu!), policija si je prizadevala nekaj storiti, vendar so to bili le interni obračuni, gangsterji so ubijali gangsterje, pa sožalja, milosti ni bilo. Zdaj pa so bili, nasprotno, ubiti nedolžni ljudje in to prav tisti, ki so v službi reda in miru, ki opravljajo svojo težko in nehvaležno dolžnost na neki — Siciliji!

Zato so se v vsej Italiji dvignili glasovi protesta in odločne zahteve, naj vlada končno začne z akcijo in da naj s temeljitim načrtom in močnimi sredstvi sanira stanje v Palermu in na Siciliji sploh. Ne gre za neko preiskavo, čeprav so izvedli številne aretacije. Zakon molka je močnejši od vseh preiskovalcev. Potrebno je nekaj drugega. O tem pišejo uvodnike, o tem poteka živa razprava v parlamentu. In številni dajejo «recepte», toda mnogi pripominjajo: odkar obstaja mafija, je bilo veliko «temeljitih akcij», napisane so bile knjige, bilo je na tisoče «receptov», a vse tudi traja naprej, pa čeprav v neki novi, sodobni obliki.

TRETJI DEL

MAFIJA V SENCI AMERIŠKIH NEBOTIČNIKOV

1. V PODZEMLJU NOVEGA SVETA SE GOVORI ITALIJANSKO

Kadar teče beseda o ameriškem gangsterizmu, kadar omenjajo vrhunske ameriške gangsterje, bode v oči dejstvo, da številni izmed njih nosijo italijanske priimke. To so Al Capone, Frank Costello, Lucky Luciano, Vito Genovese itd. itd. Takšna imena prevladujejo. Poleg tega je tu še dejstvo, da so ameriške oblasti po drugi svetovni vojni repatriirale v Italijo več sto gangsterjev italijanskega porekla. V preiskavah in akcijah proti ameriškemu gangsterizmu se pogosto omenja tudi mafija. Ne samo zaradi dejstva, da toliko gangsterjev nosi italijanska imena temveč tudi zato, ker so v tem gangsterizmu elementi, ki spominjajo na sicilsko mafijo, iz tega pa izhaja zaključek, da je neka organska vez, pa celo organizacijska enotnost. Da sta mafija na Siciliji in mafija v Ameriki eno in isto ne tolmačijo tega samo v vrsti ameriških, temveč tudi italijanskih publikacij.

Ameriški novinar Ed Reid, ki je pojav študiral dolgo in temeljito na eni in drugi strani, v Ameriki in na Siciliji, dokazuje v svoji knjigi «Mafija», ki je izšla pred kakimi desetimi leti, da gre za enotno mafijo.

Pomembno je, da je italijanski izdaji te knjige napisal predgovor Piero Calamandrei, zelo ugleden italijanski jurist in avtor cele vrste znanstvenih del. Ko je Calamandrei sprejel kot pravilno tezo Eda Reida, je zapisal, da omenjene knjige Italijani ne bodo brali brez sramu, toda, da jo morajo brati, ker vsebuje neko neizpodbitno stvarnost. Calamandrei pravi, da ta knjiga demantira neutemeljeno trditev, da je mafija na Siciliji danes aktivna izključno pod vplivom ameriškega gangsterizma, oziroma, da je krivda na tisti strani, ki je postala učiteljica kriminala tudi za ostalo Evropo. Po njegovem mišljenju ni tako, temveč prav nasprotno.

«Problem zveze med sicilsko mafijo in ameriškim gangsterizmom,» piše Calamandrei, «ni problem sličnosti, temveč problem sorod

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica
GORICA, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82
Naročnina
Mesečno 1.350 lir — vnaprej: polletna 7.500 lir, celoletna 13.500 lir.
Letna naročnina za inozemstvo 19.500 lir, za naročnike brezplačno revija «Dan»
V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, za zasebnike mesečno 18.— letno 180.— din za organizacije in podjetja mesečno 22.— letno 220.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 16. oktobra 1973

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 50101-603-45361 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

Iskanje nafte

(Nadaljevanje s 4. strani)

jo deželo v več področij in dala na razpolago strokovnjakom, da ta področja temeljiteje pregledajo. Kaže, da na površini 200 tisoč kv. km «diši po nafti».

Malezija je lani odkrila nafto na področju province Sabah, to se pravi na severovzhodnem delu Bornea. Sedaj iščejo nafto drugod, podzemeljski plin pa so že odkrili. Konzorcij ameriških in avstralskih petrolejskih družb pa je odkril ležišča nafte tudi na vzhodnem delu malezijskega polotoka.

O Južnem Vietnamu in njegovem petrolejskem bogastvu je bil že govor. O tem se je razpravljalo še v času ameriške zasedbe te azijske dežele, saj so komentatorji spravljali v zvezo umik ameriške vojske z odkritji petrolejskih ležišč. Ne glede na to, je znano, da je v južnem delu Vietnama več petrolejskih ležišč, glede izkoriščanja katerih je sajgonska vlada že sklenila pogodbe z ameriškimi in drugimi zahodnimi družbami.

Ker smo Kitajsko že omenili in rekli, da je začela že izvažati, smo na kratko prikazali sliko Daljnega vzhoda, sliko, ki daje veliko upati, pa čeprav je večje izkoriščanje teh zalog še daleč in bo ves svet še dolgo odvisen od naftnih vrelcev na Bližnjem vzhodu, torej na zemljepisnem področju, kjer sedaj divja vojna.

TRŽAŠKI DNEVNIK

PREISKAVA O TRAGIČNI SMRTI TREH AFRIČANOV PRI BORŠTU

V Zagrebu in Milanu pomembni členi mreže «prekupčevalcev s sužnji»

Ime nekega Zagrebčana je bilo v beležnici «posrednika» Traoreja - Prvotno bi skupina morala z Reke z ladjo do Benetk, od tod pa v Milan - Afriški delavci se zatekajo k policiji po pomoč

Preiskava o mednarodni organizaciji, ki že dalj časa preko naših krajev vodi čvrste afriške mladeniče v Francijo, kjer jih lakomni industrijci zaposlujejo po nizkih mezdah in brez vsakršne zaščite (morda je to pojav «črnih sužnjev XX. stoletja»), se nadaljuje in širi. Vodi jo namestnik državnega pravdnika dr. Coassin s pomočjo poveljnika miljske postaje por. Riccia in marešala Scalabrina iz karabinjerske postaje v Škednju.

Zasliševanje zaprtega «posrednika» Traoreja se je skoraj zaključilo, vendar človek noče govoriti o svojih zvezah. Zaveda se, da bi mu v takem primeru slaba predla: padel bi v neusmiljeno kolesje maščevanja «organizacije» in mu je zato ljubše v zaporu, kjer bo — v skrajnem primeru — obsedel le nekaj mesecev, razen če bi tržaški sodniki ne sklenili spremeniti prvotnih obtožb in mu sodili za zločin «prevažanja suženjske delovne sile», kot predvideva čl. 601 kazenskega zakonika. V takem primeru bi o njem razpravljalo porotno sodišče, kazen pa gre od pet do dvajset let zapora.

Dr. Coassin je zaslišal tudi 25-letnega Tidio Danfanga, Afričana, ki so ga v soboto zjutraj sprejeli v bolnišnico, a se je njegovo zdravstveno stanje naglo izboljšalo. Prav tako gre na bolje 27-letnemu Djambu Lassani. Ozdravel bo v desetih dneh. Tretji bolnik, za čigar življenje so se zdravniki prve dni nekoliko bali, je že izven nevarnosti.

Vrnimo se k preiskavi. Traore je karabinjerjem, ki so ga zaslišali, takoj po aretaciji v Dolini, najprej v Miljah, nato pa v Škednju, priznal, da je imel nalogo voditi skupino svojih rojakov (sam že sedem let živi v Parizu, kamor je prispel na isti način, nato pa se vključil v organizacijo svojih belih gospodarjev) iz Jugoslavije v Italijo. Za vsakega bi prejel poldrugi milijon lir, kar še enkrat dokazuje, koliko dobička prinaša ta umazani posel in daje obenem slutiti, kako nečloveški so pogoji, v katerih morajo ti «sužnji» delati v Franciji in drugih evropskih državah.

Že v nedeljo smo zapisali, da se je moralo v organizaciji prehoda Traorejeve skupine črncev nekaj zatakniti. Iz beležnice, ki jo je imel «posrednik» Traore s seboj, jasno izhaja, da je bil prvotni načrt povsem drugačen. Skupina Traorejevih rojakov bi, po prihodu v Split, morala v Zagreb. Tu je deloval «nekdo» iz organizacije (njegovo ime — Marko Anič, Petrinjska ulica 44, — so našli, skupaj z zagrebškim naslovom v Traorejevi beležnici z zapisom, da se je z njim srečal, tudi v Alžiru), po rodu Hrvat, ki bi moral Afričanom preskrbeti vpisne vizume za Italijo. V Zagrebu je namreč opolnomočeni italijanski konzulat. S temi vizumi bi skupino odpeljali z avtobusom do Reke, kjer bi v nedeljo morala odpotovati ladja za Benetke. Traore bi iz Benetk moral pospremiti svojo skupino do Milana. Tu se je njegova pot končala. Hrvaški «posrednik», ki v organizaciji baje zavzema važnejšo in hierarhično višjo funkcijo, kot sam Traore, mu drugih navodil ni napisal, kar pomeni, da je v Milanu čakala tretja «važna oseba», spet nov člen v mednarodni verigi sodobnih prekupčevalcev s sužnji, katere naloga je bila odpraviti skupino v Francijo preko Ventimiglie.

Pot je bila torej zamišljena povsem drugače: Zagreb — Reka — Benetke — Milan. Toda v Zagrebu se je zataknilo, verjetno z vizumi. Zagrebški «šef», ali kdo drug, je skupini Afričanov naročil, naj gredo na «zbirna mesta», v Koper in na Kozino, kjer bo Traore prišel ponje. Res so trije črnci bili v Kopru, drugi trije pa v motelu pri Kozini. Tu so naročili (in plačali) sobo, morda v prepričanju, da bodo morali čakati tudi dan ali dva. Denarja so imeli malo, zato se niso dosti hranili: morda kos kruha, pač pa so si nabavili veliko cigaret. Tako so v petek čakali na Kozini od enih do pol sedmih zvečer, ko se je pojavil Traore s «koprsko» skupino.

Skupaj so se odpravili proti meji. Traoreju je zagrebški «prijatelj» napisal, da bo moral deset kilometrov peš, do Trsta. Zvečer so se odpravili, z manjšim zemljevidom, proti Glinščici. Nad šest ur so čakali na mrazu in pod dežjem, skriti v grmovju, ter opazovali premike mejnih obhodnic. Nato pa jih je Traore pognal v tek. Gnal jih je po cesti do Boršta, kjer so nekateri onemogli ostali. Tedaj je sklenil, da jih z Djambujem Lassano, ki ga je bolel trebuh, a ni trpel mraza, zapusti. Iskal je po Dolini avto, nato pa se z avtobusom odpravil v mesto. Prav tako z avtobusom se je vrnil, da bi pogledal, kako je z onemoglimi. Ni jih videl, ker so ga medtem karabinjerji aretirali. Rojaki, ki jih je prodajal, so bili mrtvi.

Z aretacijo Traoreja, črnega «posrednika», so ostali po naših krajih razkropljeni Afričani, člani drugih podobnih skupin, brez vsake pomoči. Organizacija, ki jo verjetno vodijo beli zločinci, se je skrila v temo, niso je poznali, ker je vse zveze vzdrževal sam Traore in morda njemu podobni. Imel je denar, ki ga je delil na pot svojim «sužnjem», brez tega denarja in vodstva, pa so se morali zateči po pomoč italijanske policije. Tako sta se dva državljana republike Mali (Sako Makan in Tamara Thanga) prijavila videmski kvesturi. Bila sta člana podobne skupine, ki je prešla mejo pred dnevi. Skušala sta priti do Francije, a so jih obmejni organi v Ventimiglii zavrnili. Vrnila sta se v naše kraje in se predala policiji. Eden pa se je prijavil tržaški kvesturi in prosil za zatočišče. Odvedli so ga v taborišče v Padričah.

Nedeljski izletniki pa so videli Afričana, ki je pešačil v Glinščici. Zamudnik? Morda pa se je vračal po lastnih sledeh nazaj, v Jugoslavijo.

V Trstu se nadaljujejo laboratorijske analize, ki naj bi dale dokončen odgovor o vzrokih smrti treh Afričanov pri Borštu. Skoraj gotovo je, da so jih ubili onemoglost, mraz in burja. Izvedenci pa skušajo analizirati vsebino ampul in vrečke, ki so jih nosili s seboj. V njih so bile skrivnostne tekočine (morda «zdravila», ali domače maže) in rumenkasto oranžni prah. Mamila? Strup? Ali samo domača zemlja, morda prah iz korenin, za primitivno, prirodno zdravljenje bolezni?

Kakorkoli že, trupla, ki so jih našli za Borštom, so razkrila srhljivo ozadje «trgovine s sužnji» sredi dvajsetega stoletja. Pota organizacije, ki je imela svoje vezne člene v Zagrebu in Milanu, vodijo skozi Trst. Ji bodo preiskovalci prišli do živega?

Izleti

SPDT priredi 3. in 4. novembra avtobusni izlet na otok Krk z ogledom najlepših krajev otoka. Prijave sprejemajo v Ul. Geppa 9 (gdč. Norčl). Pogoji (cene in zaključek vpisovanja) bodo objavljeni v prihodnjih dneh.

PD «France Prešeren» — Boljunec priredi v nedeljo, 21. oktobra izlet v Vrbo, Begunje, Kranj in Predvor. Cena izleta s kosilom 4.700 lir. Odhod avtobusa ob 6. uri. Vpisovanje pri Lauri.

PRI IZHODU ZA POMIGLIANO D'ARCO

Drzen rop na avtocesti Neapelj-Avellino: sto šestinsedemdeset milijonov lir plena

Banditi so z orožjem v roki prisilili uslužbence «Banco di Roma» da so ustavili svoj avto in jim izročili vrečke z denarjem

NEAPELJ, 15. — Sedem oboroženih in zakrinkanih banditov je danes dopoldne napadlo in oropalo na avtocesti Neapelj - Avellino poltovornjak bančnega zavoda «Banco di Roma» in se polastilo 176 milijonov lir v gotovini. Po ropu so jo banditi pobrisali proti avtocesti, ki povezuje Neapelj z Rimom. Agenti letečega oddelka neapeljske kvesture in karabinjerji so našli avtomobila drznih roparjev pri izhodu za Caserto.

Na furgonu bančnega zavoda, ki je bil namenjen v Pomigliano d'Arco, sta bila poleg šoferja Vincenza Paneja še blagajnik Claudio Gatlicola in njegov pomočnik Fortunato Guariglia. Z avtom vrste «alfa romeo» pa sta jima sledila zaprisežena stražnika zavoda Anger. Poldruki kilometer pred izhodno postajo za Pomigliano d'Arco sta se voziloma banke približala fiat 124 in «giulia», na katerih je bilo sedem oboroženih in zakrinkanih banditov. Šofer fiata je stisnil vozilo stražarjev proti «guard - railu». Po kratkem prerivanju so banditi razorožili stražarja in ju zavezali. «Giulia» pa je prehitela poltovornjak, mu prestrigla pot in prisilila Paneja, da je ustavil vozilo. Z orožjem v roki so banditi prisilili bančne uradnike, da so jim izročili vrečke, v katerih je bilo 176 milijonov lir

KOBILICE V OMAKI

Še do pred kratkim so bile kobilice prava mora za kmete področja Manitoba, ene največjih kanadskih zahodnih pokrajin, kaže pa, da bo mrčes v kratkem postal osnovna prvina pomembne gospodarske dejavnosti.

Kaj se je tako nepričakovano spremenilo v odnosu kanadskih kmetov do kobilic? Pokrajino Manitoba je pred nedavnim obiskal podjeten japonski poslovni človek in se domenil s kmeti za izvoz kanadskih kobilic na Japonsko. Kobilice v omaki so za Japonce prava poslastica, za dietetike pa izvrsten vir beljakovin, saj naj bi imele tri kobilice isto kalorično vrednost kot jajce.

Zato so se japonski kmetje že od nekdaj bavili v jesenskih dneh z lovom na kobilice. Živalice nato oluščijo in skuhajo v sojini in sladkorni omaki. Za to poslastico plačujejo Japonci tudi do 5000 lir na kg.

Zaradi prekomerne uporabe protiparazitskih sredstev pa je na Japonskem zmanjkalo kobilic in morali so se odločiti za uvoz. Od vseh so se jim zdele najbolj primerne kanadske kobilice, ki so prave mere in zelo okusne, vsaj sodeč po izjavah japonskih gastronomov.

Za funkcionarje pokrajinskega nadzorništva za kmetijstvo v Manitobi pa so se po dogovoru z japonskim poslovnikom šele začele preglavice. Morali bodo poskrbeti za delovno silo, ki je v pokrajini primanjkuje (pomislili so na nekaj dni plačanih počitnic za študente) in poskrbeti za velike ledenice, saj bodo morali kobilice zmrzniti preden jih bodo izvozili.

Frei ne bo

(Nadaljevanje s 4. strani)

vi državni mehanizem pod dirigentsko palico generalov. Med demokristjani in Nacionalno stranko, kot dvema osnovnima političnima silama izven levice, pa se je že začela tekma za prvenstvo. V kolikor levica vsekakor za dolgo ne bo več imela večje vloge v političnem življenju, si ti dve stranki zdaj skušata zagotoviti čim ugodnejši položaj v državnem mehanizmu, da bi se tako v bodoče znašli na čim boljših pozicijah za morebitno kasnejše osvajanje oblasti. Njihovo zavezništvo iz časov borbe proti Allendeju zdaj, v novo nastalih pogojih, izginja.

Zato so tako demokristjani kot ostale «demokratične stranke» ponudili generalom svoje sodelovanje. Uradno o tem govore kot o «strokovnem, ne političnem sodelovanju». Generali namreč kar naprej ponavljajo, da ne pripadajo nobeni politični sili. V vrstah demokristjanov pa ne vlada enotnost. «Leva struja», ki jo vodi Tomić, uporno molči in čuti je, da je kurz, ki ga zastopa Frei, ocenila za «najslabšo politiko». Vredno je tudi zabeležiti Tomićevo izjavo, ki jo je bil dal rimskemu «Messaggeru» po udaru, da je namreč «zamenjava kapitalističnega sistema danes aktualnejša kot kdajkoli». Frei pa napoveduje oziroma obljublja, da se bo umaknil v kraljestvo molka.

NA ŽELEZNIŠKI PROGI «CUMANA» PRI NEAPLJU

Potniška vlaka trčila v predoru Sant'Elmo

V nesreči je bilo 120 potnikov ranjenih

NEAPELJ, 15. — Potniška vlaka neapeljske železnice «Cumana» sta trčila danes malo pred poldnem v predoru pod hribom Sant'Elmo. V nesreči je bilo 120 ljudi ranjenih, železniški promet pa je bil prekinjen nekaj ur. Po prvih ugotovitvah preiskave kaže, da je bil vzrok nesreče nepravilno delovanje neke kretnice.

Železniška proga «Cumana» je krajevna proga, ki povezuje mesteca ob neapeljskem obrežju z glavnim mestom in je neke vrste podaljšek podzemske železnice. Nesreča se je pripetila v bližini končne postaje Montesanto, od koder je ob 11.41 odpeljal eden od dveh vlakov, označen s številko 114 in na katerem je bilo okrog 150 potnikov. Drugi konvoj, 105 B, pa je odpeljal približno ob isti uri s postaje na Korzu Vittorio Emanuele, ki je ena postaja pred končno v Montesantu.

Po prvih ugotovitvah preiskovalcev kaže, da je vlak 105 B odpeljal s postaje na Korzu Vittorio Emanuele in se ustavil takoj po vhodu v predor na pomožnem tiru. Pod predorom je namreč samo en tir, zato morajo vlaki, ki vozijo proti Montesantu počakati na pomožnem tiru, da vlak, ki je namenjen na Korzo Vittorio Emanuele prevozi predor. Verjetno zaradi okvare na kretnici pa je tudi vlak 114 zavozil na pomožni tir in trčil ob ustavljeni 105 B. Trčenje na srečo ni bilo zelo močno, ker je strojevodja vlaka 114 pritisnil na zavore in znatno zmanjšal hitrost konvoja, poleg tega pa vlaki vozijo pod predorom počasi.

Kljub temu sta se lokomotivi zagozdili ena v drugo. Vlaka nista iztirila, ker je predor zelo ozek. Trčenje je povzročilo precej preplaha med potniki, ki so poskakali iz vagonov in začeli brezglavo teči proti izhodu.

Kmalu po trčenju so prispeli na kraj nesreče prvi oddelki gasilcev z reševalnimi avtomobili. Zaradi bega preplašenih potnikov, radovednežev in dezorganizacije reševalcev je bilo na Trgu Montesanto precej zmede. Zato je poteklo nekaj časa preden so organizirali rešilni vlak, s katerim so zdravniki in reševalci hiteli na pomoč ponesrečencem.

Do 14.30, tri ure po nesreči, se je zateklo v bolnišnico Pellegrini 120 ljudi. Zdravniki so 93 razkužili rane in jih odslovili, 27 pa so pridržali na zdravljenju. Gre po večini za potnike prvih vagonov, ki so zaradi trčenja padli in si zlomili noge.

Julija letos se je na progi «Cumana» pripetila podobna nesreča, ki je terjala 7 mrtvih in 20 hudo ranjenih. Po ugotovitvah preiskovalcev je to nesrečo zakrivil stojevodja, ki ni ustavil svojega vlaka, kljub rdečemu semaforu.

MARGHERA, 15. — Dvainosemdeset delavcev se je zastrupilo danes zjutraj v podjetju Montefibre. Po prvih ugotovitvah kaže, da se je zaradi nizkega pritiska oblak strupenega plina spustil na tovarno in povzročil zastrupitev delavcev.

koristen naslov za opremo vašega doma

pohištvo trst

ZERIAL

Pooblaščen prodajalec

SALVARANI

Obiščite nas: med velikimi novostmi Salvarani sta prav gotovo kuhinja in spalnica, ki ju iščete. V našem centru za opremljanje stanovanj boste vedno dobili nasvet za reševanje problemov vašega doma, plačilne olajšave, brezplačne in brezobvezne načrte in predračune.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ODBOJKA

KVALIFIKACIJE V OKVIRU 13. SŠI

V finalu na Tržaškem člani Bora na Goriškem pa mladinke Hrasta

Na Goriškem je tekmovanje članic odpadlo

Tudi odbojkarji tržaško - dolinskega področja so končali z izločilnim delom letošnjih 13. športnih iger. Pri članih je bila precej slabša udeležba kot pri članicah. Od najavljenih treh šesterk sta se na stadionu «1. maj» zbrali samo dve ekipi in sicer prva postava Bora ter Škamperle. Manjkala je druga postava Bora.

Bor — Škamperle 2:0 (15:10 in 15:9)

BOR: Plesničar, Vodopivec, Nadlišek, Ušaj, Vitez, Košuta in Neubauer.

ŠKAMPERLE: Jurkič Mijot Marc, Furlanič, Dovgan in Peterlin.

SODNIKA: Zavadlalova; stranski: Kalanova, zapisničarka: Furlaničeva.

Čeprav nekoliko okrnjena šesterka PD Škamperle proti Plesničarju ni imela kaj iskati, še zdaleč ni razočarala. Ko so si «veterani» že ogreli «zarjavele» sklepe so prikazali odlično odbojko. Že sam podatek, da so v prvem setu izbojevali deset točk in v drugem eno manj, nam pove, da niso igrali podrejene vloge. Pri vsem tem je treba pripomniti, da so štirje zastopniki PD Škamperle že zdavnaj prenehali igrati odbojko. Ostala dva, Peterlin in Marc, pa neredno trenirata. Vsekakor pa je treba pripomniti, da niti Bor ni nastopil v svoji najmočnejši postavi. Prav gotovo pa bi bila njegova zmaga še bolj prepričljiva.

Sam začetek je nepričakovano pripadal požrtvovalnim veteranom, ki so osvojili kar pet zaporednih točk. To pa gre pripisati njihovi požrtvovalnosti in predvsem odlični igri v polju. Nekoliko slabši je bil napad in prav temu je treba pripisati nekoliko slabšo bero točk po tem spodbudnem začetku. Obe šesterki sta prikazali lepo igro tudi v drugem setu.

Mlajši in bolje pripravljeni nasprotniki so si priborili mesto v finalu brez večjega naprezanja.

Dobro so opravile sodniško delo tudi vse 3 zastopnice nežnega spola.

Prav gotovo pa to ni poslednja zmaga Borove ekipe v letošnjih igrah. Lepe možnosti ima tudi v sklepnih spopadih z ekipami iz ostalih področij in je nesporni favorit za končno zmago.

G. F.

V soboto zvečer je bil v telovadnici AGI v Gorici ženski odbojkarski turnir za mladinke v okviru 13. SŠI za goriško pokrajino. Organizator turnirja je bilo ŠZ Sovodnje.

Zmaga v tekmovanju mladink je pripadla šesterki Hrasta iz Doberdoba, ki je dokazala, da ji v tej kategoriji na Goriškem nobena ekipa ni kos. Doberdobke so pokazale skupno igro, organizirano obrambo in učinkovit napad. V finalnem delu 13. SŠI bi se morale dobro uvrstiti in ponovno izkazati.

IZIDI

Polfinale:

HRAST — MLADOST 2:1
(15:5 12:15, 15:3)

Sodnik: Pelicon Rado.

Mladosti je uspelo iztrgati Hrastu le drugi set. Ta tekma je bila najbolj izenačena od vseh, toda zmaga Hrasta je bila zaslužena. To potrjujejo tudi izidi posameznih setov.

SOVODNJE — DOM 2:0
15:8, 15:11)

Sodnik: Cotič Marko.

Mlada ekipa goriškega Doma je dobro zaigrala proti bolj izkušenim Sovodenjkam. Zlasti lep je bil drugi set, kjer so domovke bile do 11. točke enakovredne Sovodenjkam, toda v odločilnih trenutkih so popustile, kar je za mlada dekleta, ki so prvič nastopale na uradnem tekmovanju povsem razumljivo. Ta, na novo obnovljena ekipa Doma, z mladimi močmi, za bodoče dobro obeta.

Finale za 1. in 2. mesto:

HRAST — SOVODNJE 2:0
(15:2, 15:5)

Sodnik: Igor Komel.

Igralke Hrasta so brez težav premagale Sovodnje, ki niso znale pokazati pravega odpora Doberdobkam. Pri Sovodenjkah smo opazili pomanjkanje treningov.

Končna lestvica turnirja mladink:

1. Hrast (Doberdob)
2. Sovodnje
3. Mladost (Doberdob) in Dom (Gorica).

Postave ekip:

MLADOST (Doberdob): Kadež Julijana, Devetak Franka, Lavrenčič Julijana, Rosin Patricija, Lavrenčič Irena, Colja Danila, Vescovi Miryam, Marušič Anita.

HRAST (Doberdob): Jarc Marija I., Gergolet Luisa, Jarc Franka, Jarc Marija II., Jarc Susana, Gergolet Silvana, Marušič Lucia, Gergolet Marija Kristina, Marušič Loredana.

DOM (Gorica): Maraž Loreta, Vižintin Klavdija, Mikluš Tatjana, Maraž Sandra, Bensa Dolores, Semolič Lilijana, Ošbat Katjuša, Perše Ticijana.

SOVODNJE: Pavletič Eda, Cijan Vida, Petejan Adrijana, Marušič Marisa, Petejan Antonietta, Petejan Ines, Petejan Miryam, Tomsič Lučka, Perše Silvana, Tomšič Palmira, Batistič Patricija.

Turnirja v konkurenci članic in naraščajnic sta odpadla. Nastopom pri članicah so se odrekla vsa štiri društva; pri naraščajnicah pa se je prijavila le ekipa Mladosti iz Doberdoba, ki se je tako neposredno uvrstila v finalni del tekmovanja.

I. K.

V PRIJATELJSKEM SREČANJU V LJUBLJANI

Jugoslovanska reprezentanca preveč podcenjevala Slovenijo

Slaba igra pred odločilnim nedeljskim srečanjem s Španci

Jugoslavija — Slovenija 1:1

SLOVENIJA: Sarap, Dogandič, Rogič (Bajec), Popadič, Šišič, Klampfer, Lalovič, Grubor, Kranjc, Ameršek, Rožič.

JUGOSLAVIJA: Marič, Krivokuča, Bogičevič, Pavlovič, Katalinski, Oblak, Petrovič (Vabec), Ačimovič, Bajevič, Jerkovič, Bjekovič.

SODNIK: Tauzes iz Ljubljane.

STRELCA: v 18. min. Ameršek, v 32. min. Bjekovič.

Pred odločilnim srečanjem s Španijo v Zagrebu je jugoslovanska državna nogometna reprezentanca odigrala v nedeljo v Ljubljani prijateljsko trening tekmo proti reprezentanci Slovenije, ki so jo sestavljali v glavnem prvoligaši ljubljanske Olimpije. Tekma, ki se je končala neodločeno z 1:1, ni zadovoljila strokovnjakov.

Jugoslovanski reprezentanti so vzeli srečanje precej na lahko in so bili prepričani, da igrajo proti šibkemu nasprotniku. Kaj kmalu pa se je izkazalo, da jim stoji nasproti močna ekipa, ki je bila pripravljena na težko igro.

Slovenska reprezentanca je na blatnem igrišču skušala igrati tako, kot igra navadno španska reprezentanca, da bi se «plavi» seznanili s sistemom igre, ki naj bi ga Španci predvajali v nedeljo v Zagrebu. Namera jim je povsem uspela, saj so nadkrilili svoje nasprotnike, ki so si opomogli šele v drugem polčasu, ko je prišlo do nekaterih sprememb v ekipi.

Zvezni kapetan Vujadin Boškov je ob koncu srečanja izjavil, da ga igra njegovih varovancev ni zadovoljila. Edini, ki je zaigral v polni formi je bil nekdanji Olimpijin napadalec Brane Oblak, medtem ko so vsi drugi igralci le izpopolnjevali svojo formo. Pomembno pa je predvsem dejstvo, da so vsi zdržali do konca srečanja, še posebno pa tisti, ki so si komaj opomogli od poškodb in dolgega zdravljenja.

Jugoslovanska reprezentanca bo do konca tedna ostala v gradu Podvin, trenirala pa bo za zaprtimi vrati na igrišču v Kranju.

* * *

Pravilnik streljanja 13. SŠI za tržaško - brežansko in vzhodnokraško področje

1. Temovanje v streljanju z zračno puško organizira ŠZ Bor za tržaško - brežansko in vzhodnokraško področje na stadionu «Prvi maj» v Trstu.

2. Tekmovanje se bo odvijalo v dveh kategorijah

A — moški

B — ženske

3. Razdalja od strelca do tarče bo znašala 10 metrov.

V izločilnem in finalnem delu tekmovanja bo imel vsak strelec na razpolago 13 nabojev, od teh bodo prvi trije poskusni, ostali pa bodo veljali za konkurenco.

4. Tekmovalci lahko nastopijo z lastnim orožjem, če je uporaba tega orožja v skladu z določili, ki so jih predpisale oblasti.

5. Nastopajoči lahko uporabijo pri tekmovanju le strelivo, ki ga da na razpolago organizator. Kdor bi uporabljal lastno strelivo bo izločen iz tekmovanja.

6. Čas za izstrelitev vseh trinajstih strelov je določen na 10 minut.

7. Norma za nastop v finalu je naslednja: moški 70 točk, ženske 50. V primeru da norme ne doseže ali preseže deset tekmovalcev, bodo v finalu nastopili tekmovalci z desetimi najboljšimi rezultati.

8. Rezultati iz kvalifikacij ne bodo vplivali na rezultate v finalu.

9. Za tisto kar ni predvideno v tem pravilniku, velja glavni pravilnik 12. SŠI, oziroma pravilnik italijanske strelske zveze.

10. Organizator bo v primeru potrebe določila tega pravilnika spremenil

11. Tekmovanje bo v petek, 19. t.m. v Trstu, na stadionu «1. maj». Zbor ob 20.30, začetek tekmovanja ob 21. uri.

Vsako društvo mora prinesti s seboj zračno puško in zbiralnik izstrelkov za uokvirjenje izstrelkov.

MLADINSKI NOGOMET

MLADINCI

Libertas SS — Gaja	2:2
Breg — Libertas SM	2:0

NARAŠČAJNIKI

Union — CGS	1:2
Breg — Cremcaffè	2:2

ZAČETNIKI

Breg — Esperia Pio XII	0:2

VESTI Z ONKRAJ MEJE

Slovesno obeležje letošnjega občinskega praznika v Piranu

V okviru praznika podpisana listina za pobratenje med Piranom in otokom Visom

Čez soboto in nedeljo so bile v piranski občini sklepne prireditve ob letošnjem občinskem prazniku, ki je imel tokrat še posebno slovesno obeležje. Letos slavimo namreč 30-letnico množične vstaje primorskega ljudstva proti fašističnim okupatorjem, 30-letnico združitve tega področja z matično domovino in 30-letnico jugoslovanske vojne mornarice. V soboto popoldne je bila slavnostna seja občinske skupščine, posvečena 15. oktobru 1944. leta, ko so pri IX. korpusu NOV ustanovili prvo slovensko mornariško enoto. Na slavnostni seji je predsednik občinske skupščine Ivan Bažec nanizal vrsto uspehov, ki jih je dosegla občina v zadnjem razdobju, med katerimi je vsekakor na prvem mestu izredno hiter razvoj turizma in tudi pomorstva. Občina je lani ustvarila nad milijardo in 150 milijonov celotnega dohodka, po ustvarjenem narodnem dohodku na prebivalca pa je med prvimi v Sloveniji in v Jugoslaviji.

V okviru praznika so tudi podpisali listino o pobratenju med Piranom in otokom Vis. Za to priložnost je obiskala Piran posebna delegacija Visa, s predsednikom občine Vinkom Martinisom na čelu. Obe občini družijo prijateljske vezi že iz narodnoosvobodilnega boja, ko so mnogi Pirančani pomagali braniti Vis in ko so se tudi mnogi borci iz Hrvatskega primorja bojevali v teh krajih proti skupnemu sovražniku.

Občinskemu prazniku so nadalje posvetili razstavo sanacijskega načrta Pirana. Gre za to, da bi začeli sistematično obnavljati stari Piran, katerega hiše je zob časa že močno načel.

Ena izmed osrednjih proslav občinskega praznika je bila v nedeljo v Padni. Že leta nazaj ima namreč občinska skupščina navado prirediti proslavo v eni izmed okoliških vasi ter na ta način utrjevati tako nujno potrebne stike med mestom in podeželjem. Letos so se odločili za prijazno vasico Padno, ki je predstavnike občinske skupščine, družbeno - političnih organizacij in druge goste toplo pozdravila, jim priredila koncert in jih tudi lepo pogostila. O pomenu praznika je govoril predsednik krajevne skupnosti Jože Pribac, ki je ob tej priložnosti opozoril tudi na nekatere probleme nadaljnjega razvoja. V Padni med drugim nujno potrebujejo višinski vodovod ter asfaltno cestno povezavo v smeri Nove vasi, kajti le tako bodo lahko uresničili svoje načrte glede razvoja domačega gospodarstva in turizma.

V okviru praznika so nadalje v nedeljo odprli novo cesto Dragonja - Raven v dolžini štirih kilometrov. Ob otvoritvi je predsednik občinske skupščine Piran Ivan Bažec poudaril, da pomeni ta cesta eno izmed etap pri uresničevanju širokega akcijskega programa povezave piranske obale s podeželjem, pri čemer ne gre samo za reševanje komunalnih problemov, ampak predvsem za vsestranski gospodarski razvoj teh krajev, zlasti pa še turizma.

L. O.

Zmaga Ponziane v mestnem derbiju

S sobotno zmago nad CMM je Ponziana obranila prvo mesto na skupni lestvici nogometnega promocijskega prvenstva. Ponziana je dosegla zmagoviti gol v prvem polčasu. Prikazala je odlično igro, ki je slonela predvsem na povezanosti med raznimi sektorji. CMM pa je preveč zadrževal žogo. Potem ko je realizirala Ponziana z Ianuzzijem, so skušali nasprotniki reagirati, vendar je bilo prepozno, kajti naleteli so na strnjeno obrambo, kamor so prešli vsi igralci.

ZSŠDI sporoča, da bosta polfinalni tekmi članskega nogometnega turnirja 13. SŠI jutri, v sredo, 17. t. m. na Proseku z naslednjim razporedom:

19.30 — BREG - ZARJA

21.30 — Kontovel - Juventina

Finale bo teden dni kasneje.